

VREG

uw gids op de
energiemarkt

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 BRUSSEL
www.vreg.be

Consultatieverslag van de Vlaamse Regulator van de Elektricitets- en Gasmarkt

van 16 oktober 2017

met betrekking tot verbetering van de wetgeving betreffende informatieverlening over de
oorsprong van geleverde elektriciteit

RAPP-2017-13

Onderwerp van de consultatie

Het voorstel tot advies van de VREG met betrekking tot verbetering van de wetgeving betreffende informatieverlening over de oorsprong van geleverde elektriciteit. Het consultatiedocument vindt u [hier](#).

Consultatietermijn

Deze consultatie liep van 28 januari 2016 tot en met 28 maart 2016. Reacties ontvangen na deze datum werden ook nog verwerkt, gelet op de lange periode tussen het afsluiten van de consultatie en de publicatie van dit verslag.

Consultatieverantwoordelijke

Voor meer informatie over het verloop van de consultatie en de inhoud van het consultatieverslag kan u contact opnemen met Mieke Langie via marktwerking@vreg.be

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting.....	5
2.	Bespreking ontvangen reacties en conclusies.....	6
2.1.	Puntsgewijze bespreking	6
2.1.1.	Wijzigingen Groenrapportering en GroenCheck	6
2.1.2.	Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen.....	8
2.1.3.	Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit	8
2.1.4.	Correctie Art. 6.3.2 van het Energiebesluit: splitsing tussen steuncertificaten en GOs	9
2.1.5.	Zwitserse GOs toelaten voor import	9
2.1.6.	Indiening GOs door niet-leveranciers.....	10
2.1.7.	WKK is geen energiebron	11
2.1.8.	Informatievelden op KWKK GOs.....	11
2.1.9.	CO ₂ -informatie op GOs.....	11
2.1.10.	Kwaliteitslabels - Independent Criteria Schemes.....	12
2.1.11.	Residuele Mix	13
2.1.12.	Automatische uitreiking GOs.....	14
2.1.13.	GOs voor Groen Gas	14
2.1.14.	Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit	15
2.1.15.	Full disclosure op basis van GOs.....	15
2.2.	Bespreking algemene opmerkingen ontvangen tijdens consultatie	17
2.2.1.	Gelijktijdigheid productie en consumptie	17
2.2.2.	De hoeveelheid disclosure-aandacht en besteding van de VREG middelen.....	17
	Efficiëntie in werkorganisatie	18

Minimum aan middelen besteed aan internationaal overleg met maximum resultaat.....	18
Uitbreiding van disclosure aandacht: VREG wacht op mandaat.....	18
Additionaliteit voor groenestroomontwikkeling.....	19
Effecten op marktwerking.....	20
Werk van de VREG op andere thema's zoals opvolging van prijzen.....	21
2.2.3. Disclosure ritme.....	22
Kosten-baten analyses.....	22
Financiering van de Europese disclosure infrastructuur.....	22
Betrouwbaarheid van data.....	23
Unieke eenvoudige factuur.....	24
Verbeterd beheer van energiedata.....	24
Disclosure laten evolueren op ritme van de markt, of vice versa?.....	24
Bijlage 1: Reacties uit de consultatie.....	26
Bijlage 1b: Antwoorden van de SERV op consultatie Advies Disclosure.....	40

Dit verslag biedt een overzicht van de antwoorden uit de publieke consultatie over het voorstel tot Advies Disclosure op onze website en de conclusies die wij eruit getrokken hebben voor verwerking in onze finale adviestekst. Het feit dat er heel wat tijd over de publicatie van dit verslag gegaan is, ligt bij het uitkomen van het Clean Energy for all Europeans Package, het voorstel van de Europese Commissie voor een nieuw energiewetgevingspakket.

Daarin komen een aantal thema's aan bod die ook in de consultatie behandeld werden. Dit maakte het ondernemen van verdere stappen in het verbeteren van het disclosure kader in Vlaanderen minder urgent, omdat we de globale marsrichting die Europa inslaat willen volgen. We verontschuldigen ons bij de personen en organisaties die deelnamen aan de consultatie voor de vertraging bij het verwerken ervan.

Groenrapportering, GroenCheck, Brandstofmixrapport en Herkomstvergelijker

Elektriciteitsleveranciers zijn verplicht om op facturen en in alle gedrukt en elektronisch promotiemateriaal informatie te verlenen over de oorsprong van de door hen aan eindklanten geleverde elektriciteit (de 'brandstofmix'). Dit is opgelegd door artikel 7.4.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en artikels 6.3.1-6.3.5 van het Energiebesluit van 19 november 2010, en is een (gedeeltelijke) omzetting en uitwerking van artikel 3.9 van de Europese Richtlijn 2009/72/EG. Conform artikel 6.3.4. van het Energiebesluit geeft de VREG de resultaten van deze jaarlijkse brandstofmixstaving door de leveranciers weer in het *Brandstofmixrapport*.

Tijdens de workshop die de VREG organiseerde op 26 februari 2015 werd duidelijk dat het brandstofmixrapport een interessante en objectieve bron van informatie is voor de consument, maar dat deze de weg naar dit rapport niet gemakkelijk vindt en dat de informatie ook niet op maat van het brede publiek gepresenteerd wordt. Het formaat 'rapport' vormt voor een consument een drempel om tot bij de gezochte informatie te komen. Daarom lanceerde de VREG in september van dat jaar de *Herkomstvergelijker*. Met deze online module kan de consument (zowel gezinnen als bedrijven) de informatie uit het Brandstofmixrapport op een overzichtelijke en aantrekkelijkere manier terugvinden. Meer bepaald kan hier de oorsprong van de stroom voor de elektriciteitscontracten die in Vlaanderen werden aangeboden in het afgelopen jaar vergeleken worden en een vergelijking gemaakt worden tussen verschillende elektriciteitsleveranciers. De Herkomstvergelijker informeert de klanten dus op basis van informatie over het *verleden*.

In de V-test, het vergelijkingsinstrument van de VREG om energiekanten te informeren over het aanbod van de elektriciteitsleveranciers, vind je ook een kolom 'hoe groen is deze stroom?'. Dit geeft zicht op de *belofte* van de leverancier om aan klanten die een groen contract kiezen, ook inderdaad stroom uit hernieuwbare bronnen te leveren. Of die belofte dan ook correct ingevuld wordt, vergt weer een ander instrument, zie verder.

Wanneer een leverancier elektriciteit levert uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmte-kranchkoppeling aan zijn eindklant(en), dan moet hij hiervoor Garanties van Oorsprong (GOs) indienen. De procedure die hiertoe moet gevolgd worden staat beschreven in artikel 6.2/3.14. van het Energiebesluit en is in de sector gekend als de *Groenrapportering*.

De *GroenCheck* tenslotte sluit hierop aan. Dit is een module op de website van de VREG waar eindafnemers van elektriciteit hun EAN-code kunnen invoeren, en vervolgens een overzichtsscherm te zien krijgen m.b.t. het aandeel groene stroom in de hen individueel geleverde elektriciteit van de afgelopen 12 maanden. Dit aandeel komt overeen met de door hun leverancier gestaafde hoeveelheid groene stroom d.m.v. de inlevering van GOs bij de VREG. De GroenCheck vormt hiermee

het sluitstuk in de controle op de Groenrapportering door leveranciers en biedt een blik op het *heden*.

1. Samenvatting

Zestien partijen reageerden op de consultatie: Anode, Biogas-E vzw, COGEN Vlaanderen vzw, Eandis en Infrac (gezamenlijke reactie), EDF Luminus NV, Eneco, Engie Electrabel, Eni gas & power nv, Essent Belgium, Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven (FEBEG), Infrabel, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), het Vlaams EnergieAgentschap (VEA), Wase Wind, Zero Emission Solutions en één partij die anoniem wenste te blijven.

Van de in totaal 15 voorstellen die werden gelanceerd in het ter consultatie voorgelegde ontwerp van Advies Disclosure, zullen er na evaluatie van de reacties die we ontvingen tijdens de consultatie, 9 behouden blijven in ons eerste advies dat we in 2018 zullen uitbrengen. Van deze 9 voorstellen, kunnen de volgende twee doorgevoerd worden zonder dat een aanpassing in de regelgeving strikt nodig is:

- Wijzigingen Groenrapportering en GroenCheck (in uitvoering) (maar dit zou toch best ook door een aantal wijzigingen in de regelgeving ondersteund worden);
- Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit;

Volgende voorstellen vergen echter wel een aanpassing van het regelgevend kader:

- Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen;
- Correctie Art. 6.3.2 van het Energiebesluit: splitsing tussen steuncertificaten en GOs;
- Zwitserse GOs toelaten voor import;
- Indiening GOs door niet-leveranciers (wel nog overleg nodig met de sector voor praktische uitwerking);
- Informatievelden op KWKK GOs (mits vrijmaken van de nodige middelen en tijd voor realisatie);
- Kwaliteitslabels - Independent Criteria Schemes;
- Residuele Mix.

Voor volgende voorstellen zien we dat de tijd nog niet rijp is, ook gelet op het feit dat dit punten zijn die behandeld worden in het Clean Energy for All Europeans pakket dat op Europees vlak besproken wordt. Daarom zullen we ons in deze fase van het advies beperken tot het te kennen geven van ons idee, maar met de wetenschap dat voor concretisering de Europese plannen op dit vlak moeten afgewacht worden:

- WKK is geen energiebron;
- CO₂-informatie op GOs;
- Automatische uitreiking GOs;
- Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit;
- Full disclosure op basis van GOs.

Het voorstel rond GOs voor Groen Gas tenslotte heeft verdere en diepere analyse nodig. We zien hier echter wel een draagvlak voor in de energiesector en bekijken of een apart advies kan uitgewerkt worden voor dit voorstel, waarbij verschillende stakeholders zullen betrokken worden.

2. Bespreking ontvangen reacties en conclusies

2.1. Puntsgewijze bespreking

2.1.1. Wijzigingen Groenrapportering en GroenCheck

Reacties uit de consultatie

Een minderheid van de respondenten op de consultatie stelt de nood aan een uitbreiding van de groenrapportering en de GroenCheck in vraag, een gelijkaardige minderheid gaat zonder meer akkoord met de voorgestelde wijzigingen.

Er zijn verschillende kritische opmerkingen op de voorgestelde wijzigingen. Zo wordt meermaals gevraagd naar een kosten-batenanalyse. Er wordt gevreesd dat een uitbreiding van de groenrapportering en de GroenCheck vooral extra kosten en inspanningen zal vragen bij de energieleveranciers, de netbeheerders en de VREG, zonder tegemoet te komen aan een vraag vanuit de markt, tenzij vanuit een kleine niche van gebruikers.

Reactie van de VREG

De extra kosten die de voorgestelde wijziging met zich meebrengt, blijven volgens de VREG beperkt. De aanpassingen aan de systemen bij de VREG zelf maken deel uit van een groter project rond vernieuwing van de certificatedatabank, gestoeld op het project Uniek Loket¹ voor certificaten, en doorvoering van een aantal efficiëntieverbeteringen t.o.v. de oude certificatenbeheerssoftware.

Het nieuwe formaat van de groenrapportering werd aangekondigd op de Workshop Disclosure op 26 februari 2015, werd geconsulteerd per mail met de elektriciteitsleveranciers en een aantal netbeheerders op 17 april 2015 en werd ook afgetoetst binnen het marktoverleg georganiseerd door Atrias. Tevens werden deze partijen uitgenodigd op een overlegvergadering hierover op 5 mei 2015. Behoudens enkele zeer kleine technische opmerkingen waaraan tegemoet werd gekomen, ontving de VREG geen fundamentele bezwaren.

Daarom beslisten we op 13 april 2016 tot wijziging van de beslissing BESL-2011-7² met betrekking tot nadere regels bij het gebruik van garanties van oorsprong. Hiermee werd het formaat voor de gegevensuitwisseling in de groenrapportering licht aangepast met ingang van 1 november 2016, zodat het mogelijk is geworden om onderscheid te maken tussen verschillende commercieel aangeboden producten van een leverancier voor wat betreft de herkomst van de geleverde stroom.

Leveranciers zijn verder niet verplicht om verschillende groene producten aan te maken en kunnen perfect eenzelfde groene brandstofmix toepassen voor al hun met groene stroom beleverde klanten (i.e. één product). Voor de netbeheerders blijft de basis en de aan te vullen inhoud identiek, namelijk het aanvullen van de bestanden van de groenrapportering met verbruiksgegevens per EAN. Alleen zal er nu een bijkomend 'product'-veld zijn in de bestanden aan te vullen door de elektriciteitsleveranciers. Het is niet zo dat de netbeheerders verondersteld worden om zelf productdata in te vullen of aan te leveren, hooguit een sommatie van de door hen verschaft verbruiksgegevens. Voor de netbeheerders en de leveranciers die voor al hun elektriciteitsproducten

¹ Het project Uniek Loket bestaat uit 4 delen:

- Uniek PV-loket bij netbeheerders;
- (Uniek) loket voor expertiseproducenten bij VEA;
- Nieuwe certificatedatabank bij VREG;
- Gemeenschappelijk platform en databank van VREG en VEA voor de uitwisseling van informatie met partners.

² en bijlage 1 bij BESL-2011-7

slechts één brandstofmix met groene stroom/WKK-stroom aanbieden, betreft de wijziging van het dataformaat dus enkel een herordering van de data. Voor leveranciers met meerdere groene brandstofmixen, faciliteert het nieuwe dataformaat betere informatieverlening aan alle betrokken partijen.

Hoewel we hier geen garanties voor kunnen geven, zijn we er toch van overtuigd dat het verder uitbreiden van de informatie in de GroenCheck met 'land van herkomst en 'energiebron' het vertrouwen in en de acceptatie door de consument van groene energie zal versterken. Het kan de keuze voor groene stroom van Vlaamse (of Belgische) origine versterken door dit zichtbaar te maken voor de verbruiker, en kan zo tegemoet komen aan de in de consultatie geopperde bezorgdheid over het vervallen van GOs uit Vlaamse productie³ en de bestede middelen aan buitenlandse GOs⁴. De VREG wil hiermee geenszins een waardeoordeel uiten over 'betere' of 'minderwaardige' groene stroom, maar wil hiermee op objectieve wijze de aanwezige informatie transparant ter beschikking stellen van de elektriciteitsverbruiker. Verder zal dit ook een opportuniteit zijn voor elektriciteitsleveranciers om commercieel beter in te spelen op de wensen van hun klanten.

We nemen wel de opmerking mee dat 'product' beter dient te worden gedefinieerd in ons finaal advies.

Het mogelijk maken van uitvoering van de GroenCheck op naam van de afnemer in plaats van op EAN-nummer, zoals voorgesteld door Infrabel, is niet in lijn met de regels rond bescherming van de privacy, omdat dan iedereen deze check voor iedereen kan uitvoeren. Eveneens uit privacy overwegingen biedt de huidige GroenCheck de mogelijkheid om maximaal 10 EAN-codes tegelijk te checken. Wel werkt de VREG aan een apart systeem voor afnemers met vele toegangspunten, zodat zij de GroenCheck efficiënt kunnen uitvoeren voor een lijst met EAN-codes. Hiertoe moeten zij een beveiligde login krijgen met toegang tot de GroenCheckdata voor hun lijsten met eigen EAN-codes. In het kader van een aantal andere software upgrades die de VREG al zeker gepland heeft, zal ook hiervan de kost beperkt zijn.

Het argument van EDF Luminus dat een leverancier zelf afspraken kan maken met zijn klanten die een specifieke herkomst van hun elektriciteit wensen, om het belang van de uitbreiding aan de GroenCheck in twijfel te trekken, houdt geen rekening met het feit dat de afnemer zonder GroenCheck geen controlemogelijkheid zou hebben over de herkomst van de individueel aan hem geleverde stroom. Een malafide leverancier zou immers dezelfde ingeleverde garanties van oorsprong voor meerdere klanten kunnen gebruiken en zo te weinig bewijs leveren voor zijn volledige groene klantenportefeuille. Daarom is het elementair deze controle te baseren op de identificatie van de groene afnemers, gekoppeld met het gemeten elektriciteitsverbruik door een neutrale derde partij, nl de netbeheerder. De procedure van de GroenCheck komt net aan deze nood tegemoet en stelt de VREG dus in staat om op een kostenefficiënte wijze invulling te geven aan een in het Europees kader aan de energieregulator opgelegde taak.

---

³ Van de 1,6 miljoen in 2016 in Vlaanderen vervallen GOs, blijkt slechts 2% afkomstig te zijn uit Vlaamse productie.

⁴ De tekst bij Figuur 8 in het Advies van de SERV rond de VREG voorstellen over disclosure maakt een schatting van hoeveel EUR er werd uitgegeven in Vlaanderen aan buitenlandse GOs en de financiering van het GO systeem op Europees niveau door de Vlaamse groenestroomverbruikers. Hierbij werd evenwel een gelijke prijs verondersteld voor alle GOs. Buitenlandse GOs komen voor het grootste deel uit (grootschalige) waterkracht en geothermie, energiebronnen die een lagere gemiddelde prijs kennen op de internationale markt dan GOs uit windenergie, biomassa/gas of zon.

Precies omdat de oude GroenCheck geen nuancering bood in het type groene stroom, heeft de VREG hiervoor nooit uitgebreid publiciteit gemaakt. Een vernieuwde GroenCheck die meer transparantie biedt in de herkomst van de groene stroom, m.n. land van herkomst en technologie van de hernieuwbare energiebron, geeft een totaal nieuw kader en doet een hogere gebruiksgraad verwachten.

Waar Engie Electrabel meldt geen vragen te ontvangen van klanten naar diversifiëring van de herkomst van de groene producten, ontvangt de VREG zelf regelmatig en in toenemende mate vragen van afnemers die op zoek zijn naar een zeer specifiek groen product. Mits deze klanten voorbij de eerstelijnscontacten bij hun leverancier geraken, kunnen ze na upgrade van de GroenCheck mogelijks een verandering brengen in het aanbod van de energieleveranciers.

2.1.2. Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

Er werden geen bezwaren geuit en enkel positieve reacties ontvangen. De VREG zal dit voorstel dan ook integraal behouden in zijn finaal advies.

2.1.3. Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

Reacties uit de consultatie

Hoewel het evident is dat de Europese richtlijnen moeten gevolgd worden, pleit bijna de helft van de deelnemers aan de consultatie voor vereenvoudiging van de elektriciteitsfactuur. Zij zien de brandstofmix en verwijzingen naar de milieugevolgen van de geleverde elektriciteit liever elders vermeld, zoals op een website of een apart document dat kan opgevraagd worden door de consument. In het algemeen wordt gevraagd om bij het vastleggen van de vormvereisten de administratieve lasten en financiële impact op de leveranciers beperkt te houden, en dit ook enkel te doen na afstemming met de andere gewesten en overleg met de sector.

De SERV vraagt zich af of het vastleggen van vormvereisten voor de factuur een taak is voor de regulator en ziet dit liever bij de Minister blijven.

Reactie van de VREG

Volgens artikel 3.9 van de Europese Richtlijn 2009/72/EG moeten deze elementen vermeld worden op of bij de elektriciteitsrekening en in promotiemateriaal voor de eindafnemers. Deze Europese verplichting werd overgenomen in art. 7.4.1. van het Energiedecreet en maakt het tot verplichte vermelding op de factuur en op gedrukt en elektronisch promotiemateriaal.

De grote verschillen die er momenteel bestaan in weergave op de factuur van de brandstofmix tussen leveranciers (taartdiagrammen, tabellen, korte tekstuele vermelding in kleine lettertjes onderaan,...) maakt het voor de consument moeilijk om de informatie te vinden en correct te interpreteren en zeker om deze te vergelijken. Ook het bepalen van de officiële referentiebronnen met voor het publiek toegankelijke informatie over de gevolgen van elektriciteitsproductie voor het milieu, ten minste voor wat betreft CO₂-emissies en radioactief afval, wordt internationaal sterk aangemoedigd.

Op zich kan het uniform maken van deze vermeldingen enkel positief zijn, mits effectieve afstemming met de andere gewesten en overleg met de sector.

De VREG ziet hier een gedeelde verantwoordelijkheid voor de VREG en de beleidsmakers. Het vastleggen van de *referentiebronnen* inzake de milieugevolgen van elektriciteitsproductie is een taak voor de beleidsmaker. Het bepalen van de *vormvoorschriften* voor de brandstofmix en de milieugevolgen vermeldingen vallen onder de bestaande disclosure controle door de VREG, die best geplaatst is om te bepalen hoe deze informatie bij de klant moet gebracht worden, en hierover ontwikkelingen en overleg op internationaal vlak opvolgt. De VREG zal er in ieder geval over waken dat elke hervorming afdoende doorgepraat wordt met de betrokken energieleveranciers.

2.1.4. Correctie Art. 6.3.2 van het Energiebesluit: splitsing tussen steuncertificaten en GOs

Er werden geen opmerkingen ontvangen over dit punt. De VREG zal dit voorstel dan ook integraal behouden in zijn finaal advies en voegt nog volgend voorstel tot correctie toe:

Art. 6.3.2. van het Energiebesluit, eerste lid:

“...ten opzichte van de hoeveelheid via het distributienet, plaatselijk vervoernet van elektriciteit of transmissienet geleverde elektriciteit aan afnemers in het Vlaamse Gewest door de betrokken leverancier...”

Te vervangen door:

“...ten opzichte van de hoeveelheid geleverde elektriciteit aan afnemers in het Vlaamse Gewest door de betrokken leverancier...”

In analogie met het tweede lid van ditzelfde artikel.

De door de SERV opgemerkte fout in de tekst van de statistiek ‘Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong per maand’ werd rechtgezet. Ondertussen hebben we het aanbod aan statistieken mbt steuncertificaten en garanties van oorsprong op onze website uitgebreid en beter gestructureerd

2.1.5. Zwitserse GOs toelaten voor import

Reacties uit de consultatie

Enkel de SERV is geen voorstander van dit voorstel, de andere respondenten gaan ofwel expliciet akkoord of zien geen bezwaar. De SERV haalt als reden de reeds oververzadigde GO-markt aan.

Reactie van de VREG

Uit de statistieken van de Association of Issuing Bodies (AIB) (incl. cijfers Zwitserland) blijkt dat de GO-markt evolueert in de richting van een evenwicht. Zo werden er in 2015 van de 395 TWh uitgereikte GOs 360 TWh effectief ingediend (in 2014 werden 336 TWh van de uitgereikte 361 TWh aan GOs effectief ingediend). Er worden dus voorlopig nog wel meer GOs uitgereikt dan ingediend, maar het verschil is niet meer zo groot. Het vervallen van GOs is ook niet steeds te wijten aan het feit dat de vraag naar GOs te laag zou zijn, maar ook aan het feit dat niet alle producenten die GOs uitgereikt krijgen de weg naar de markt vinden. Zo zien we dat van het beperkt aantal in 2016 vervallen GOs uit Vlaamse productie 71% afkomstig was van zonne-energie.

De VREG wenst met dit voorstel het signaal door te geven dat hij krijgt vanuit de markt dat er wel degelijk een vraag is naar Zwitserse GOs. De Zwitserse Issuing Body Swissgrid is lid van de AIB, het Zwitserse systeem van GOs en disclosure voldoen aan dezelfde Europese richtlijnen als de Vlaamse, evenals aan de EECs Rules. Omdat dubbeltelling van dezelfde hoeveelheid groene stroom er

eveneens is vermeden, zijn er technisch en inhoudelijk dus geen bezwaren tegen de import van Zwitserse GOs. Om import van Zwitserse GOs mogelijk te maken zijn er echter een aantal stappen te nemen die niet aan de VREG zijn. Het is aan de regering om dit eventueel diplomatiek op te nemen en een akkoord te maken met Zwitserland om deze import mogelijk te maken. Aangezien Zwitserland lid is van de Europese vrijhandelsorganisatie EFTA, is een mogelijke piste om dat lidmaatschap als voorwaarde te stellen voor het al dan niet mogelijk maken van het invoeren van een garantie van oorsprong uit een ander land, in plaats van de voorwaarde dat een land lid moet zijn van de Europese Economische Ruimte (art. 6.2/3.12., eerste lid, van het Energiebesluit).

2.1.6. Indiening GOs door niet-leveranciers

Reacties uit de consultatie

Verbruikers zijn duidelijk voorstander van dit punt, leveranciers kunnen zich hier enkel (deels) in vinden op voorwaarde dat de administratieve lasten voor leveranciers en voor de VREG beperkt blijven. De bezorgdheid wordt ook geuit over wat de gevolgen zijn voor de leverancier bij niet-naleving van de overeenkomst door de verbruiker.

De SERV vindt dat kleine verbruikers op eenzelfde manier gebruik moeten kunnen maken van deze mogelijkheid en waarschuwt voor indiening van meer GOs dan nodig voor het eigen verbruik. Infrabel ziet de verwerking van zelf-ingediende GOs liever via vermindering van de hoeveelheid elektriciteit die aan de perimeter van de leveranciers wordt toegewezen.

Reactie van de VREG

Om de administratieve lasten te beperken lijkt het de VREG het beste om deze optie tot zelf-indiening enkel open te stellen voor kleine verbruikers indien dit *gegroepeerd* gebeurt, naar analogie met de mogelijkheid tot zelf-indiening van groenestroomcertificaten in de huidige regelgeving. Ook moet een verbruiker of groep van verbruikers die wil gebruik maken van deze optie, dit ruim op voorhand melden aan de betrokken leverancier, zodat deze laatste hiermee rekening kan houden voor de maandelijkse groenrapportering en de brandstofmix. Verder zal de certificatedatabank van de VREG het op termijn technisch mogelijk maken voor de verbruikers om de GOs in te dienen op rekening van de betrokken leverancier, zodat deze GOs automatisch worden meegeteld voor de groenrapportering en brandstofmix van deze leverancier.

Omwille van het feit dat er een meldingsplicht is van de verbruiker aan de leverancier, en het feit dat de zelf-ingediende GOs automatisch zullen meegeteld worden in de brandstofmix van de leverancier, is er geen gevaar dat 'teveel' ingediende GOs (i.e. meer GOs dan nodig voor het eigen verbruik) uit beeld zouden verdwijnen.

De VREG zal de geuite bezorgdheid over de risico's voor leveranciers bij het niet-naleven door de verbruikers van hun gemelde zelf-indiening meenemen bij het praktisch uitwerken van deze functie in de certificatedatabank, om aldus ieders verantwoordelijkheid in te dekken. De VREG plant om over deze praktische uitwerking in 2018 verder overleg te plegen met de elektriciteitsleveranciers.

Het voorstel van Infrabel om de verwerking van zelf-ingediende GOs niet te laten lopen via een meldingsplicht aan de leverancier, maar via het verminderen van de hoeveelheid elektriciteit toegewezen aan de perimeter van de leverancier en een artificiële ontdebelling van de leveranciers actief op het betrokken EAN, lijkt ons onnodig administratief zwaar en zou een grote wijziging in de huidige groenrapportering en de processen errond vragen.

2.1.7. WKK is geen energiebron

Reacties uit de consultatie

De meningen over dit punt bij de respondenten in de consultatie zijn verdeeld. Vijf van hen gaan akkoord, weliswaar met de bedenking dat de al lage vraag naar WKK-GOs hiermee nog zal dalen. Vier partijen, waaronder twee energieleveranciers die vaak WKK als onderdeel van hun brandstofmix vermelden op de factuur, erkennen wel dat WKK geen energiebron is, maar gaan niet akkoord om WKK niet meer te vermelden in de brandstofmix. De reden die hiervoor het vaakst wordt genoemd is dat WKK als technologie nog weinig bekend is bij het publiek, en de zichtbaarheid ervan enkel zou afnemen wanneer deze niet meer wordt opgenomen in de brandstofmix. De SERV noemt ook het feit dat er “kosten WKK” op de factuur vermeld worden (i.e. kosten n.a.v. certificaatverplichting WKC) als een reden om te blijven tonen hoeveel WKK’s bijdragen aan de stroomproductie.

Reactie van de VREG

De VREG heeft begrip voor de vermelde argumenten, wel vinden we het nodig om ons te aligneren met de onderscheiden energiebronnen op Europees niveau, waarbij WKK enkel kan bekeken worden als een aparte technologie en geen energiebron. Ondertussen is ook duidelijk geworden dat het voorstel van de Europese Commissie in het Clean Energy Package vasthoudt aan het apart bestaan van WKK-GOs. Het heeft dus weinig zin om op dit vlak stappen te ondernemen op Vlaams niveau tot er duidelijkheid is over de aanpassingen die voortvloeien uit het Clean Energy Package op Europees niveau.

Leveranciers blijven vrij om de aandacht van hun klanten te focussen op elektriciteit van WKK-oorsprong in hun portefeuille. Dit kan bv. als de leverancier extra info vermeldt, zoals fossiel (WKK) en fossiel (niet-WKK).

Wij willen tenslotte nog opmerken dat het weergeven van een aparte categorie met de “kosten WKK” (en “kosten groene stroom”), zijnde de kost voor de certificaatverplichtingen, op de factuur niet verplicht is. Verschillende leveranciers doen dit dan ook niet. Ook is de VREG steeds van oordeel geweest dat deze kosten deel uitmaken van de energieprijzen en dus beter niet apart zouden vermeld worden op de factuur.

2.1.8. Informatievelden op KWKK GOs

Reacties uit de consultatie

Er werden geen bezwaren geformuleerd tegen dit voorstel. Het VEA geeft wel aan dat er eerst voldoende middelen en tijd moeten kunnen voorzien worden om de nodige technische aanpassingen te kunnen realiseren.

Reactie van de VREG

De VREG zal dit voorstel integraal behouden in zijn finaal advies. Wanneer de gevraagde aanpassingen worden opgenomen in de Vlaamse wetgeving, moet dit samen gaan met het vrij maken van de nodige middelen en tijd voor de realisatie ervan.

2.1.9. CO₂-informatie op GOs

Reacties uit de consultatie

De bedenking die in de consultatie bij vier respondenten wordt gemaakt is hoe de informatie over CO₂-emissies en zeker over bespaarde CO₂-emissies moet berekend worden, bij gebrek aan Europese geharmoniseerde rekenregels.

COGEN Vlaanderen wijst in een mondelinge toelichting op het risico dat bedrijven opteren voor de aankoop van GOs (en bijhorende CO₂-neutraliteit) in plaats van te investeren in eigen primaire energiebesparing d.m.v. bv. een WKK installatie. Zo percipiëren ze GOs als een goedkoop alternatief voor milieubijdragen, en laten ze een eigen CO₂-besparende actie na.

Reactie van de VREG

Er is een discussie gaande op Europees niveau ter verbetering van CO₂-waarden. AIB werkt hieraan samen met CDP, een consultant met jarenlange ervaring in carbon footprinting. De VREG blijft bij het standpunt dat het zinvol is om CO₂-informatie toe te voegen op de GOs, maar stelt voor om voor de concretisering van de te vermelden waarden af te wachten wat de resultaten van de Europese ontwikkelingen zijn.

M.b.t. de toelichting door COGEN Vlaanderen, wijst de VREG in eerste instantie op het belang om alle milieuvoordelen van groenestroom- of WKK-stroomopwekking op één certificaat gebundeld te laten. Zo niet riskeert de garantie van oorsprong een afnemer tot claims over milieuvriendelijk energieverbruik te motiveren, en een CO₂-certificaat uit een niet-gereguleerd vrijwillig initiatief, een andere energieverbruiker dezelfde milieuvoordelen te laten claimen. Dubbeltelling van dezelfde milieuvoordelen moet vermeden worden om de betrouwbaarheid van een tracking systeem te waarborgen.

Vervolgens neemt de VREG nota van het signaal dat COGEN Vlaanderen geeft dat verbruikers soms voorkeur geven aan het aankopen van garanties van oorsprong voor het vergroenen van hun energieverbruik, en daarmee een potentieel aan eigen investeringen voor primaire energiebesparing nalaten.

Of het GO-systeem zelf, als herkomsttracersysteem, hieraan iets kan veranderen, is maar de vraag. Het zit hier meer in de manier waarop het GO-systeem wordt toegepast. De grootste rol lijkt hier eerder weggelegd voor communicatiekanalen, zowel vanuit sectorfederaties als vanuit het beleid, ter stimulering van investeringen in primaire energiebesparing.

2.1.10. Kwaliteitslabels - Independent Criteria Schemes

Reacties uit de consultatie

Vijf respondenten in de consultatie stellen zich vragen bij de kosten/baten-verhouding van dit voorstel. Er wordt gevreesd dat de te maken administratieve en operationele kosten niet zullen opwegen tegen de baten die enkel een beperkte groep van zeer bewuste consumenten zouden toekomen. Ook worden er vragen gesteld over de beoordeling van de onafhankelijke certificeringsorganen die dergelijke ICS runnen.

Reactie van de VREG

Voor ICS die op Europees niveau erkend zijn hoeft Vlaanderen geen aparte beoordeling te maken en is er dus geen bijkomende kost. Die erkenning gebeurt via AIB. Voor puur Vlaamse ICS zien we dit als een zelfregulerend systeem en moet hier geen voorafgaandelijke goedkeuring aan verbonden

worden. Het is de consument die hier een waarde zal hechten aan een bepaald ICS, of net niet. Het ICS-label zelf zal zijn populariteit en betrouwbaarheid moeten winnen en behouden, vb. door gebruik van communicatiecampagnes, auditors, etc.

De VREG wil een kader bieden waarbinnen op Vlaamse GOs een ICS kan worden toegevoegd. Of dit één of meerdere nieuwe Vlaamse ICS'en betreft, of de aansluiting van Vlaanderen op een ICS-label dat zich al internationaal heeft georganiseerd, laat de VREG in het midden.

De kost die de overheid moet dragen, beperkt zich tot het bewaren van de 'ICS-stempel' op de door het ICS gecertificeerde productie-installatie, en/of op de elektriciteitsproductie hiervan, voor de door de ICS-organisatie gewaarborgde productieperiode.

2.1.11. Residuele Mix

Alle respondenten in de consultatie ondersteunen het voorstel uit het advies, op volgende punten na:

- Zero Emission Solutions zou de berekening van de residuele mix liever halfjaarlijks dan jaarlijks zien.

Reactie van de VREG:

De VREG kan niet tegemoet komen aan dit voorstel omwille van het feit dat enerzijds de berekening van de residuele mix onlosmakelijk verbonden is met de jaarlijkse brandstofmix rapportering, en anderzijds samenhangt met de residuele mix berekeningen in de andere Europese landen⁵. De brandstofmix rapporteringen vragen een aanzienlijke jaarlijkse inspanning van alle betrokken partijen en zijn gebaseerd op gevalideerde allocatiegegevens voor de afnames elektriciteit, afkomstig van de netbeheerders. Deze gegevens zijn niet beschikbaar op halfjaarlijkse basis. De Belgische residuele mix wordt deels bepaald door de European Attribute Mix (EAM). Zo zal België in jaren van netto import aan elektriciteit, die niet volledig wordt gecompenseerd door import van GOs, ook voor zijn residuele mix een proportioneel deel aan brandstofmix-attributen moeten importeren vanuit de EAM. De EAM bevat de pot met alle brandstofmix-attributen uit de residuele mixen van landen met een netto overschot (export). Deze internationale berekeningen worden jaarlijks uitgevoerd, er kan dus maximum eenmaal per jaar een residuele mix berekend worden.

- Engie Electrabel gaat niet akkoord met het voorstel om het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de brandstofmix niet alleen te staven met GOs, maar ook via het aandeel hernieuwbare energiebronnen van de residuele mix. Dit zou leiden tot discriminatie tussen leveranciers die geen residuele mix hanteren en zij die er wel een hanteren aangaande indiening GOs.

Reactie van de VREG:

Het klopt dat leveranciers die een residuele mix hanteren hierdoor *potentieel* (niet gegarandeerd) een aandeel hernieuwbare energie kunnen hebben in hun brandstofmix, zonder hiervoor GOs te hebben ingediend, wat niet zo is bij leveranciers zonder residuele mix. Zij hebben echter geen keuze hierin, noch mogelijkheid om dit aandeel te beïnvloeden. M.a.w. het percentage hernieuwbare energie in de residuele mix is onvoorspelbaar en hangt af van eventueel vervallen GOs en van gemeten hernieuwbare productie geïnjecteerd op het net zonder GOs binnen België, en bij uitbreiding in de EAM bij netto import in België op jaarbasis. Bovendien heeft men ook de energiebronnen (waterkracht, wind,...) niet in de hand en komen hier enkel groene producties in terecht die overblijven na aftrek van de

⁵ België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovakije, Slovenië, Spanje, Tsjechië, Zweden, Zwitserland

actieve staving van groene leveringen op basis van GOs.

De VREG is van oordeel dat de voorgestelde aanpak beter is dan de huidige praktijk waarin het potentiële aandeel hernieuwbare energiebronnen in de residuele mix wordt weggefilterd omwille van de huidige wetgeving, en vervangen door fossiele en nucleaire brandstoffen. Dit resulteert in foute cijfers en een vertekend beeld van de werkelijkheid. De hernieuwbare productie van dit aandeel werd namelijk wel degelijk fysiek geproduceerd en geconsumeerd in Europa, maar is in geen enkele brandstofmix terug te vinden. De 'vervangende' aandelen fossiel en nucleair werden fysiek nergens geproduceerd noch geconsumeerd, maar worden wel weergegeven in de brandstofmix. Een fictief voorbeeld om dit te verduidelijken: Oorspronkelijke Belgische residuele mix = 45% nucleair, 45% fossiel en 10% hernieuwbaar. Voor gebruik in de Vlaamse brandstofmixen wordt dit herrekend naar 50% nucleair en 50% fossiel.

De VREG zal dit voorstel dan ook integraal behouden in zijn finaal advies. Bovendien is de VREG van mening dat, zolang er geen full disclosure is geïmplementeerd (zie punt 2.1.15.), het aangewezen is om de aandelen fossiele en nucleaire energiebronnen in de brandstofmix te laten bepalen door de residuele mix i.p.v. door het productiepark van de producent(en). De toegenomen handel van elektriciteit via beurzen en de toenemende import/export tonen aan dat het gebruiken van statistische productiepark cijfers steeds verder afwijkt van de realiteit voor wat betreft de brandstofmix van een bepaalde energieleverancier.

2.1.12. Automatische uitreiking GOs

Reacties uit de consultatie

Verschillende respondenten gaan akkoord met het voorstel, maar er is nood aan verduidelijking hoe die automatische uitreiking in zijn werk zou gaan. Ook moet bekeken worden welke bijkomende lasten hiermee zouden opgelegd worden aan de producenten.

Reactie van de VREG

Voor producenten die nog een lopend dossier hebben bij VEA voor de toekenning van steuncertificaten wijzigt er niets. Zij blijven GOs toegekend krijgen volgens de huidige procedures. Deze wijziging heeft dus enkel betrekking op productie-installaties die ofwel nooit een dossier hebben gehad, ofwel wiens steunperiode is afgelopen en hiermee ook hun steundossier werd afgesloten. Op het ogenblik kunnen deze producenten al bij VEA een aanvraag doen om ervoor te zorgen dat ze GOs ontvangen voor hun productie.

Dit adviesvoorstel hangt nauw samen met de voorstellen rond Full disclosure (zie 2.1.15. en het verbieden van het gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving van de herkomst van elektriciteit (zie 2.1.14.)). We begrijpen dat de huidige context nog niet helemaal klaar is voor realisatie van deze punten. Daarom zullen we ons in deze fase van het advies beperken tot het te kennen geven van ons idee, maar met de wetenschap dat voor concretisering de Europese plannen op dit vlak best afgewacht worden.

2.1.13. GOs voor Groen Gas

Reacties uit de consultatie

Ook hier gaan verschillende respondenten akkoord met het voorstel, maar is er nog verdere uitwerking nodig.

Reactie van de VREG

Dit voorstel is er gekomen vanuit een bestaande vraag vanuit de markt. Er is op het ogenblik al een praktijk van vrijwillige 'groenkleuring' van aardgasconsumptie, in dezelfde lijn als consumptie van groene elektriciteit. Eens een dergelijk formeel systeem op poten staat, moet het wel zodanig geïmplementeerd worden dat 'groenkleuring' van gasconsumptie enkel kan aanvaard worden indien dit gebeurt met deze groen gas GOs.

Dit adviesvoorstel vraagt een verdere en diepere analyse. De VREG zal zich in deze fase dan ook beperken tot het aangeven van het idee en bekijkt of een apart advies kan uitgewerkt worden, los van het advies rond disclosure, waarbij verschillende stakeholders zullen betrokken worden.

2.1.14. Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Reacties uit de consultatie

De meningen over dit voorstel zijn verdeeld. De partijen die niet akkoord gaan verwijzen vooral naar het door hen gepercipieerde huidige overaanbod aan GOs en de hieruit voortvloeiende lage waarde. Elke vraag naar GOs wordt in die context gezien als positief. Zij zien een verbod op het gebruik van elektriciteits-GOs voor andere doeleinden dan staving van herkomst van elektriciteit pas zinvol bij full disclosure of wanneer het systeem van groen gas GOs actief is.

Reactie van de VREG

Full disclosure houdt effectief in dat ook dit voorstel moet doorgevoerd worden, men hoeft hier echter niet op te wachten. Het gebruik van elektriciteits-GOs voor andere doeleinden dan herkomststaving elektriciteit heeft immers tot effect dat er een 'lek' ontstaat op het vlak van de disclosure van elektriciteit en de disclosure informatie minder betrouwbaar wordt.

Full disclosure vraagt meer aanpassingen aan het systeem en zal hierdoor een langere implementatietijd vragen. Het verbod op gebruik van elektriciteits-GOs voor andere doeleinden dan herkomststaving elektriciteit kan ook zonder full disclosure ingevoerd worden.

We kunnen evenwel begrip tonen voor de aangevoerde argumenten rond de nood aan vraag naar GOs ter ondersteuning van de waarde ervan, en de nood aan het kunnen 'vergroenen' van de gasconsumptie. Zoals aangegeven onder punt 2.1.12. zal de VREG zich in zijn finaal advies beperken tot het aanreiken van het idee, in afwachting van de Europese plannen voor verdere concretisering.

2.1.15. Full disclosure op basis van GOs

Reacties uit de consultatie

Onder de respondenten in de consultatie zijn er zowel sterke voor- als tegenstanders te vinden van full disclosure, maar de meerderheid is hier (voorlopig) geen voorstander van. Er worden vragen gesteld over kosten/baten en er wordt door verschillende respondenten gewezen op de nood aan aligneren binnen een bredere Belgische tot Europese context voor full disclosure.

Reactie van de VREG

In het voorstel van de VREG is er nooit sprake geweest van een invoering van het concept full disclosure enkel op Vlaams niveau. Wij zien dit namelijk als een evolutie in twee fasen:

- **Op Belgisch niveau** (hiertoe is de VREG al in overleg met de andere Belgische regulatoren): automatische uitreiking van GOs voor alle elektriciteitsproductie. Voor fossiele en nucleaire eenheden zou deze uitreiking allicht verlopen via de CREG (zie ook offshore wind energie). Geen brandstofmix staving meer via productiepark-cijfers, maar enkel op basis van GOs en/of de residuele mix. De vrees dat de residuele mix een achterpoortje zou zijn waardoor de herkomst van de stroom voor de consument zou gemaskeerd worden is niet terecht. Momenteel wordt er al gebruik gemaakt van de residuele mix voor leveranciers met een aandeel van ongekende oorsprong van meer dan 5%. In se zou dus enkel de rapportering van de aandelen fossiel en nucleair wijzigen voor leveranciers die beschikken over dergelijk eigen productiepark of die elektriciteit aankopen van een producent met fossiele/nucleaire productie-installaties. Aangezien dit voor de meeste leveranciers niet het geval is, wijzigt er voor de meerderheid van de leveranciers niets t.o.v. de huidige situatie;
- **Op Europees niveau** (zie ook internationale aanbevelingen AIB, CEER, RE-DISS II, CA-RES): pas wanneer full disclosure wordt geïmplementeerd op Europees niveau kan een volledige staving van de brandstofmix d.m.v. GOs gebeuren, en dit omdat er mogelijks import of export van attributen zal nodig zijn, volgend op een netto import of export van elektriciteit door België op jaarbasis.

Ondanks het feit dat ook de eerste fase van full disclosure op Belgisch niveau moet geïmplementeerd worden, betekent dit toch dat er een aantal wijzigingen zullen nodig zijn in de specifieke Vlaamse regelgeving (zie oorspronkelijke tekst advies voor meer uitleg).

Baten van full disclosure (zie oorspronkelijke consultatietekst voor meer uitleg): meer betrouwbare cijfers voor de aandelen fossiel en nucleair in de brandstofmix. Na alle inspanningen die er de voorbije jaren zijn geleverd om de aandelen van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve WKK in de brandstofmix correct te krijgen, is het een logische stap om dit nu ook te bewerkstellingen voor fossiele en nucleaire energiebronnen. Zeker gezien het feit dat beide energiebronnen in 2015 goed 67% uitmaakten van de totale brandstofmix.

De toegenomen handel van elektriciteit via beurzen en de toenemende import/export tonen aan dat het gebruiken van statistische productiepark cijfers steeds verder afligt van de realiteit voor wat betreft de brandstofmix van een bepaalde leverancier.

Ook de responsabilisering van de afnemers voor de gevolgen van hun contractkeuze en de grotere actieve betrokkenheid van de afnemers zijn baten van een systeem van full disclosure.

Zoals nu al het geval is, behoort ook bij full disclosure elektriciteit die ter plaatse wordt opgewekt en onmiddellijk verbruikt niet tot de perimeter van de brandstofmix rapporteringen. De brandstofmix beperkt zich tot leveringen van stroom via het openbaar net (= distributienet, plaatselijk vervoernet, transmissienet en gesloten distributienetten). Lokaal geproduceerde en geconsumeerde elektriciteit maakt dan ook geen deel uit van het advies.

Zoals echter eerder aangegeven volgt de VREG de bedenkingen van verschillende respondenten over de timing van invoering van full disclosure en zal er geadviseerd worden om de Europese ontwikkelingen af te wachten voor er wordt verder gewerkt aan concretisering van Full disclosure.

2.2. Bespreking algemene opmerkingen ontvangen tijdens consultatie

Naast een puntsgewijze bespreking van de reacties ontvangen op de voorstellen van het ontwerpadvies (zie §2.1), reageert de VREG hieronder op algemene opmerkingen op het adviesvoorstel ontvangen tijdens de consultatie.

2.2.1. Gelijktijdigheid productie en consumptie

COGEN Vlaanderen vraagt aandacht voor het feit dat er in het GO-systeem tot op heden geen afstemming is tussen het moment van productie en het moment van afname van de decentraal opgewekte stroom. Dit leidt volgens hen tot een grotere milieu-impact bij afnemers van groene stroom. Gelijktijdigheid van productie en consumptie in het GO-systeem zou een incentive geven aan de consument om zijn/haar elektriciteitsverbruik meer af te stemmen op de momenten van beschikbaarheid van groene stroom en een stimulans op een net dat beter is afgestemd op decentrale productie (bv. PV-stroom kan niet 's nachts worden verbruikt, maar een PV-stroomproduct vraagt wel om balancerings van het net, opslag, ...).

Reactie van de VREG:

Omwille van administratieve redenen heeft de issuing body momenteel al meer dan een maand nodig om de meetgegevens na de maand van productie te vergaren en de GOs op basis hiervan uit te reiken. Door de zware last die gelijktijdigheid van productie en consumptie zou teweegbrengen op de markt is dit niet haalbaar. Bovendien is dit geen vereiste vanuit Europese wetgeving, waardoor geen uniformiteit van formaat kan bekomen worden met andere landen en gewesten.

De VREG erkent het nut van het stimuleren van bewust elektriciteitsverbruik op momenten dat groene stroom in grotere mate beschikbaar is op het net. Dynamische prijzen lijken ons daar een betere weg voor, maar dit vergt digitale/slimme meters.

Naast de grote administratieve last, die ook een grote financiële kost met zich zou meedragen, lijkt het koppelen van het productie-kwartier aan het consumptie-kwartier echter weinig meerwaarde te bieden.

Ook in het buitenland zijn er geen voorbeelden waar het productie-kwartier aan het consumptie-kwartier wordt gekoppeld. Wel zijn er een aantal landen (Duitsland, Spanje, ...) waar het kalenderjaar van elektriciteitsproductie van de GO moet samenvallen met het kalenderjaar van consumptie. In Vlaanderen is hiervoor vooralsnog niet geopteerd, om de praktische reden dat de GO-toekenning doorgaans pas plaatsvindt twee maanden na de maand van productie. Met een inleveringsdeadline voor de jaarlijkse brandstofmixoefening van 31/3 van het volgende jaar, zouden GOs voor productie in december hierdoor slechts een zeer korte geldigheidsduur hebben, wat de marktwerking erg zou hinderen.

2.2.2. De hoeveelheid disclosure-aandacht en besteding van de VREG middelen

Zie consultatie reacties van Anode en de SERV (sectie 2 van het SERV advies).

Anode geeft aan dat er bij gebruik van publieke middelen steeds de vraag moet gesteld worden of de maatschappij voldoende toegevoegde waarde haalt uit de investeringen.

De VREG erkent dat hier rekening mee moet worden gehouden. We wijzen er op dat veel voorstellen in het advies een rechtstreeks gevolg zijn van vragen vanuit de markt, wat er op wijst dat er toch een meerwaarde voor de klanten van verwacht kan worden. We zijn er van overtuigd dat veel voorstellen in het advies opgenomen zijn die mits een beperkte investering een groot verschil kunnen maken voor de klanten en in het disclosure landschap.

Waar de SERV suggereert dat de VREG te veel van zijn middelen op disclosure richt, kan de VREG enkel melden dat de VREG er permanent over waakt om te voldoen aan de Europese en Vlaamse wettelijke verplichtingen met de hoogst mogelijke efficiëntie en dus zonder dat dit ten koste gaat van andere taken of verantwoordelijkheden die we opnemen. Omdat er een Europees disclosure systeem is opgezet, brengen we deze informatie dan ook zo goed mogelijk tot bij de consument. Naar mening van de VREG, getuigen de opmerkingen van Anode en de SERV eerder van hun voorkeuren en gewenste prioriteiten dan van een inzicht in de inzet van middelen die de VREG besteedt aan zijn diverse verantwoordelijkheden. Europa heeft met het disclosure-systeem een waardevolle doelstelling en een efficiënt instrument gecreëerd, laten we dit tot bij de klant brengen.

Efficiëntie in werkorganisatie

Door het samenlopen van het proces van toekenning van steuncertificaten met toekenning van garanties van oorsprong, is er in Vlaanderen een grote winst m.b.t. personeel- en softwarekost, vergeleken met andere landen waar middelen louter voor garanties van oorsprong moeten worden ingezet. Er moe(s)ten daardoor immers geen aparte investeringen gedaan worden voor het opzetten van een GO-beheersysteem. Ook doordat de bevoegdheden voor opvolging van het GO-systeem en voor disclosure informatie in één organisatie samenvallen is er efficiëntiewinst. Immers, de betreffende expertise die nodig is om kwaliteit te kunnen garanderen m.b.t. concrete details, moet slechts binnen één organisatie worden opgebouwd.

Minimum aan middelen besteed aan internationaal overleg met maximum resultaat

De focus van VREG op efficiëntie is bijvoorbeeld te zien in het feit dat de verplichting tot faciliteren van internationale uitwisseling van garanties van oorsprong op de efficiëntst mogelijke wijze wordt ingevuld via lidmaatschap van de internationale vzw 'Association of Issuing Bodies' (AIB). Indien de technische uitwisseling van GOs tussen landen betrouwbaar zou moeten georganiseerd worden via bilaterale afspraken en connecties met elk van de betrokken lidstaten, zouden enkele bijkomende voltijdse equivalenten (VTE's) nodig zijn.

Uitbreiding van disclosure aandacht: VREG wacht op mandaat

Eenzijds stelt de SERV dat niet te veel aandacht naar disclosure zou mogen gaan. Anderzijds vraagt de Raad om een aantal voorstellen uit het VREG advies verder uit te werken. De VREG heeft dit echter nog niet gedaan omdat hij hiervoor wacht op een mandaat om hieraan te kunnen werken en de nodige middelen vrij te maken. De bedoeling van het Advies Disclosure voor deze punten is net om te verzekeren dat er een draagvlak is alvorens hieraan te werken, zij het binnen de VREG of op een ander overheidsniveau. Hoewel de VREG aanzienlijke voordelen ziet in het uitwerken van vb. een groen gas GO-systeem, en beschikt over de nodige ervaring met elektriciteits-GOs om dit instrument efficiënt te kunnen uitbreiden naar andere energiedragers, heeft hij tot nog toe geen middelen kunnen vrijmaken om de fundamenten hiervoor uiteen te zetten.

Additionaliteit voor groenestroomontwikkeling

De SERV (2.1 van het SERV advies) en ook COGEN Vlaanderen stellen dat de initiële opzet van het GO-systeem zou moeten gaan over de stimulering van de ontwikkeling van groene stroom. Deze stelling verdient verder debat.

Het GO-systeem is in Vlaanderen geïntroduceerd als gevolg van de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energiebronnen (HEB) uit 2001, die in 2009 herzien is en momenteel opnieuw in herziening is. Het werd toegevoegd in Vlaamse wetgeving met ingang vanaf 2006, vier jaar na de inwerkingtreding van het Vlaamse steunsysteem van groenestroomcertificaten en twee jaar na de inwerkingtreding van de warmtekracht-certificaten. Deze steunsystemen ontstonden in een tijd waarin aanzienlijke financiële productiesteun nodig was en resulteerden in een overeenkomstige toename van de groenestroom- en WKK-stroomproductie.

Met additionaliteit wordt meestal bedoeld dat de klant, via het aankopen van groene elektriciteit, een directe bijdrage levert aan het tot stand komen van nieuwe investeringen in productie-installaties op basis van hernieuwbare energie.

Sinds het begin van de steuncertificatensystemen was er de vrijblijvende mogelijkheid voor marktpartijen om steuncertificaten op te kopen en uit de markt te halen, zonder ze in te leveren bij de VREG voor de certificaatverplichtingen. Dit systeem was expliciet in de oorspronkelijke groenestroomcertificatenwetgeving ingeschreven, net om die additionaliteitswens van verbruikers een kanaal te geven. Echter, er werd geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. De VREG concludeerde daaruit dat deze weg naar additionaliteit door de verbruiker als te duur werd beschouwd.

In de Europese richtlijn HEB, noch de versie van 2001, noch die van 2009, kon een consensus gevonden worden rond het gebruik van GOs voor andere doeleinden dan het bewijzen van de hernieuwbare herkomst van elektriciteit en het informeren van de afnemers op basis van GOs. Daardoor is het GO-systeem dus louter opgericht als traceringsmechanisme. Dit is ook bevestigd in de arrest van het Europees Hof in de zaak Essent⁶, dat zegt "(11) Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen garanties van oorsprong en verhandelbare groenestroomcertificaten. ...". Hierbij is het in de eerste plaats van belang dat elke MWh groene stroom slechts één keer als dusdanig verkocht wordt. De verdienste van de ontwikkelingen van de GO-markt van het voorbije anderhalf decennium, is dat die betrouwbaarheid van het traceringsmechanisme intussen is verworven.

Uit deze historiek blijkt dat het GO systeem oorspronkelijk niet in Europa en dus ook niet in Vlaanderen werd geïntroduceerd als additionaliteitsmechanisme, maar als uitvoering van de Europese richtlijn Hernieuwbare energiebronnen.

De vraag naar additionaliteit komt voort uit de overtuiging dat het kopen van stroom die op basis van GOs bewezen afkomstig is van hernieuwbare oorsprong, op zich niet voldoende is om te kunnen zeggen dat een bijdrage aan nieuwe investeringen in de productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen geleverd wordt. Dit is terug te voeren tot de historische analyse dat er een overschot aan GOs beschikbaar is t.o.v. de vraag en dat er dus geen investeringsprikkel uitgaat van het aankopen

---

⁶ Arrest van het Hof (Vierde kamer) van 11 september 2014 (verzoeken om een prejudiciële beslissing ingediend door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel - België) – Essent Belgium NV / Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, (Gevoegde zaken C-204/12–C-208/12)¹⁶

van GOs. Dit overaanbod leidde er ook toe dat de prijs van GOs op de markt over het algemeen zeer laag bleef, wat hogere analyse enkel bevestigde. Immers, een lage GO-prijs heeft geen significante invloed op investeringsbeslissingen in nieuwe productiecapaciteit.

De vraag naar additionaliteit bestaat al geruime tijd en lijkt dus gemotiveerd door de situatie van overschot die de GO-markten tot voor kort kenmerkte. Immers, waarom zou in principe voor groene stroom niet gelden wat voor andere producten en contracten geldt: hoe meer vraag, hoe meer aanbod, of met andere woorden hoe meer druk vanwege de klanten in de richting van de duurzame energietransitie. Met andere woorden, zodra de vraag en het aanbod naar GOs in evenwicht zijn, zal de prijs van GOs stijgen en gaat er wel een prikkel uit van de gevraagde volumes en de prijs van GOs.

Het argument dat de overvloed aan Noorse en IJslandse GOs die druk ondergraaft heeft lange tijd de vraag naar expliciete additionaliteit (in tegenstelling tot spontane additionaliteit als gevolg van het mechanisme van vraag en aanbod) onderbouwd. Maar ook daar is ondertussen nuance wenselijk. De Noorse industriële en professionele klanten kopen steeds meer GOs op, ze willen immers in hun duurzaamheidsrapporten uitpakken met een lage klimaatimpact. Inmiddels stijgt het aandeel groen in het productiepark onder invloed van de steunmaatregelen en worden voor bepaalde technologieën al hogere GO-prijzen genoteerd. Dit geeft een ander perspectief dan in het begin van het GO-systeem. De vraag kan dus gesteld worden of het wenselijk is en op welke manier het GO-systeem kan evolueren naar een additionaliteitssysteem dat bijkomende groenestroomontwikkeling stimuleert.

Het technische antwoord is alvast positief: de garantie van oorsprong conform het European Energy Certificate System (EECS) van de AIB bevat technisch de mogelijkheden om hiertoe te worden ingezet. Immers, elke garantie van oorsprong bevat detailgegevens over de productieplaats, -datum, indienstnamedatum van de installatie, vermogen, technologie, type brandstof, type ontvangen steun, al dan niet voldoen aan criteria van onafhankelijke kwaliteitslabels, etc. Een consument kan zijn/haar waardeoordeel op deze elementen baseren en kan beslissen hoeveel een welbepaalde garantie van oorsprong hem/haar financieel waard is.

De kern van de vraag is dus vooral waarvoor GOs gebruikt worden. Is het doel dat ze worden gebruikt als steunsysteem? Of kunnen we dat er pas van verwachten in een verdere toekomst, wanneer de aandelen groene stroom in het productiepark hoger zijn, de overheidssteunsystemen afgebouwd worden omdat de onrendabele top steeds kleiner wordt en/of bij hogere fossiele en/of nucleaire brandstofprijzen?

Zolang er hoge financiële steun (nodig) is voor groenestroomproductie en onvoldoende vergunnings- of investeringszekerheid op lange termijn voor groenestroominstallaties, is het weinig waarschijnlijk dat een afnemer die groenestroom vraagt, hiervoor hetzelfde bedrag als het overheidssteunbedrag zal neertellen.

Een kleine 30% van de Vlaamse elektriciteitsverbruikers kiest echter nu al voor groene stroom. Het grootste deel van hen wordt door zijn leverancier niet in voldoende detail geïnformeerd in welke mate hun keuze bijdraagt tot bijkomende groenestroomproductie, of uit welk land of welke energiebron zijn groene stroom afkomstig is. De eerste stap blijft dus werken aan bewustwording en die consumentenbewustwording kan niet bestaan zonder transparantie over de details van de herkomst van de stroom.

De VREG ziet het werk m.b.t. uitbreiding van disclosure als basisbouwsteen voor een toekomstige energieverbruikerscultuur. Meer transparantie tot bij de verbruiker brengen is hierin een eerste stap.

Effecten op marktwerking (2.2 van het SERV advies)

Kosten voor rapportering per product zijn eenmalig en minimaal

De SERV alludeert op bijkomende kosten voor groenestroomleveranciers door de opvolging per product. Leveranciers die groene producten met verschillende herkomst bieden aan verschillende klanten, moeten dit echter intern hoe dan ook opvolgen en de bijkomende kost zit enkel in het kopiëren van deze gegevens naar het rapporteringsformaat, wat enkel bij de systeemopzet een kleine kost betreft. Leveranciers die voor al hun groene producten eenzelfde (mix van) herkomst hebben, hoeven zelfs geen diversifiëring te doen en hebben geen bijkomende kosten.

Nieuwe spelers krijgen een sterker middel om zich te onderscheiden

De SERV stelt dat voor nieuwe decentrale spelers de kost van het GO-systeem te hoog zou zijn. Het is niet duidelijk naar welke partijen de SERV hier verwijst en welke kosten die zouden dragen. Immers, voor nieuwe kleine elektriciteitsleveranciers biedt het GO-systeem net een betrouwbare manier om zich te diversifiëren van de grotere gevestigde partijen. Door meer detaillering te brengen in het type groene stroom, m.b.t. land van herkomst, technologie en kwaliteitslabels gekoppeld aan de geleverde groene stroom, en die vanuit een neutrale overheidsinstantie tot bij de afnemer te brengen, hebben nieuwe leveranciers net nog een bijkomend middel om zich te onderscheiden.

Segmentatie van de markt

Disclosure per product kan leiden tot verdere marktsegmentatie op niveau van de consument. Of dat al dan niet wenselijk is, is voor discussie vatbaar. Waar er met de vrijmaking van de energiemarkt net een weg werd ingeslagen naar meer keuzemogelijkheden voor de consument, is marktsegmentatie een logisch gevolg, dat net tot verhoging van het consumentenbewustzijn zal leiden. Net dat consumentenbewustzijn is de nodige drijvende kracht voor een toekomstige duurzamere energieverbruikerscultuur.

Werk van de VREG op andere thema's zoals opvolging van prijzen (2.3 van het SERV advies)

De SERV vreest dat de aandacht voor disclosure ten koste gaat van de aandacht voor opvolging van energieprijzen. De VREG deelt de bekommernis van de SERV m.b.t. de nodige aandacht voor opvolging van energieprijzen. Echter, het toezicht op de prijzen is een federale bevoegdheid, waarvoor de CREG trouwens steeds meer inspanningen doet en middelen inzet de laatste jaren. Daarom legt de VREG al sinds het openen van de markt de focus op het informeren van de klanten via de V-test (wat als bijkomend voordeel heeft dat de VREG daarmee heel veel relevante prijsinformatie ter beschikking krijgt) ipv op het globaal toezicht houden op de prijsontwikkeling. Daarenboven zou, gelet op de beperkte middelen die de VREG besteedt aan veranderingen in het disclosure-systeem (wat slechts een tijdelijke werkbesteding is, vooral bij implementatie), het verder afbouwen ervan (mocht dit al mogelijk zijn) niet volstaan om de nood aan middelen die nodig zijn voor de gevraagde aanpassingen m.b.t. energieprijzen in te vullen (dit is immers een blijvende werkbesteding). Bovendien zijn de elementen uit het Advies Disclosure net al jarenlang achteruitgeschoven wegens andere prioritering, hoewel ze de markt ten goede komen. Langer uitstel leidt voor sommige ervan tot gemiste kansen in de opbouw van een robuuster disclosure-systeem en voor de markt in GOs.

Het is belangrijk te benadrukken dat de VREG nu al een groter deel van zijn beperkte werkmiddelen besteedt aan opvolging van de energieprijzen dan aan disclosure. Er wordt ook nog steeds geïnvesteerd in verbetering van de informatieverlening inzake prijzen. De allereerste resultaten hiervan zijn zichtbaar sinds de update van de prijzen in de V-test in februari 2017. Ook wordt er momenteel gekeken naar mogelijke uitbreiding van de publicaties op basis van de beschikbare prijsdata en worden de activiteiten van de CREG hierrond nauw opgevolgd. De opvolging van prijzen is namelijk geen louter gewestelijke bevoegdheid. Ook de federale regulator CREG is hier actief mee

bezig, zie hun vele publicaties hierrond. Zo is er bij de CREG de ontwikkeling van hun nieuw benchmarking instrument waarin ook data over slapende producten verwerkt zijn (de CREG scan). Een uitbreiding van de VREG-prijzendata naar het niveau van productversies, verlengingstarieven en slapende producten zou een zeer zware uitbreiding vragen van rapporteringen door leveranciers en verwerking hiervan door de VREG (zie ook punt 3.4 in het SERV advies). Er moet over gewaakt worden dat er geen dubbel werk wordt geleverd op federaal en op gewestelijk niveau. Verder is de VREG steeds bereid om ideeën die worden voorgesteld te bekijken en nodigt hij de SERV hierbij uit tot dialoog.

De VREG hanteert andere prioriteiten dan de SERV en focust meer op prijzen voor individuele consumenten, waar de SERV meer op macro niveau kijkt en bijkomende prijsanalyses over de markt heen vraagt. De VREG is ervan overtuigd dat de focus op individuele analyse en informatie die de klant ondersteunt en aanspoort om een actieve houding op de energiemarkt aan te nemen, een verdedigbare prioriteit is i.p.v. meer te focussen op algemene analyses, die niet hetzelfde effect hebben in termen van gedragsverandering van de individuele energieverbruikers.

De suggestie als zou de VREG de minimumverkooprijzen moeten bepalen die door de netbeheerders moeten gehanteerd worden bij verkoop van steuncertificaten werd al eerder onderzocht en is niet relevant, omdat zulk een beslissing zelfs niet tot onze bevoegdheid behoort.

2.2.3. Disclosure ritme (sectie 3 van het SERV advies)

Kosten-baten analyses (3.1 van het SERV advies)

SERV vraagt terecht naar kosten-batenanalyses van de voorstellen. Zoals hoger vermeld heeft de VREG voor de grotere aanpassingen, zoals groen gas GOs en full disclosure, deze kosten-batenanalyse nog niet doorgevoerd. Binnen AIB is, op vraag van de Europese Commissie, echter wel gewerkt aan een kosten-batenanalyse voor een Europees full disclosure systeem. Sommige kosten-batenanalyses kunnen niet door de VREG gemaakt worden, zoals bv. vermelding van extra gegevens op de KWKK-GOs. De VREG hoopt via het Advies Disclosure te bewerkstelligen dat VEA hiertoe de nodige middelen kan vrijmaken.

Voor de aanpassingen van de GroenCheck zijn de kosten overzichtelijk. Softwarekosten bij de VREG zijn beperkt, bv. doordat veel van de nodige aanpassingen al meegenomen zijn bij het ontwerp van de nieuwe certificatedatabank in het teken van het project 'Uniek Loket'. De kosten die leveranciers en netbeheerders dragen wegens de kleine aanpassing in het rapporteringsformaat (rapportering per product) in de groenrapportering bleken voor geen van hen van aard om hiervan melding gemaakt te hebben tijdens de consultatie die de VREG hierover in 2015 liet lopen.

De VREG stelt in het Advies Disclosure geen kosten in vraag die volgen uit Europese verplichtingen, zoals het voorzien in een systeem van garanties van oorsprong. Dat bepaalde partijen hun GOs ongebruikt laten vervallen is inderdaad een punt dat aandacht vraagt, maar staat buiten de scope van dit advies. Allicht is er nog ruimte op de markt voor aggregatoren. De VREG werkt eraan om ook statistieken m.b.t. hoeveelheden vervallen garanties van oorsprong per technologie publiek beschikbaar te kunnen stellen.

Financiering van de Europese disclosure infrastructuur

Het feit dat er tijdelijk buitenlandse GOs in de VREG databank worden 'gestockeerd' om daarna opnieuw geëxporteerd te worden, brengt weinig tot geen extra kosten mee.

Met betrekking tot de AIB-ledenbijdrage gerelateerd aan de grootschalige import van GOs waarvan een deel opnieuw geëxporteerd wordt, stelt de SERV dat Vlaanderen een proportioneel groter aandeel in de Europese disclosure-systeemkosten draagt. Dit is slechts voor een beperkt deel waar omdat deze ledenbijdrage is afgetopt eens een bepaald aantal transacties is overschreden. De transacties van de vier Belgische leden VREG, Brugel, CWaPE en CREG worden samengenomen, bereiken samen deze cap, en vervolgens betaalt de VREG 49,5% van de Belgische ledenbijdrage. Dit op basis van een tussen de Belgische regulatoren afgesproken stabiele verdeelsleutel, gebaseerd op de verdeling van het Belgisch elektriciteitsverbruik per gewest/spanningsniveau. Veranderingen in de handelspatronen van GOs veroorzaken dus geen kostenfluctuaties meer voor de VREG of de andere regulatoren. Bovendien faciliteert AIB ook de GO-transacties tussen de databanken van de vier Belgische regulatoren, zonder dat deze intra-Belgische transacties worden meegenomen voor de lidmaatschapsbijdrage.

De VREG is van mening dat de baten van het aanrekenen van een vergoeding aan de gebruikers van de garanties van oorsprong, zowel voor lidmaatschap, aankoop, verkoop, import, export, inlevering en verval niet zouden opwegen tegen de lasten van zulke vergoeding, zowel aan de kant van de bedrijven als bij de VREG zelf. De kosten om een dergelijk systeem op te zetten en op te volgen en ook de nood om aan betalende gebruikers een voldoende dienstverlening te kunnen garanderen overeenkomstig de Service Level Agreement die de gebruikers zullen eisen, mogen niet uit het oog verloren worden.

Betrouwbaarheid van data (3.2 van het SERV advies)

Hoewel de SERV enerzijds administratieve overlast wil inperken, suggereert ze anderzijds dat er een hiaat zou zijn in de GroenCheck m.b.t. de controle van de leveranciers omtrent het nakomen van hun contractuele beloften.

Hiermee lijkt ze te vragen dat elke groenestroomconsument aan de VREG meldt welk contract hij is aangegaan. Dat is immers de enige manier om het contract van elke afnemer te controleren, zonder de leverancier blind te moeten vertrouwen⁷. Het zou echter een duur en onnodig groot administratief bijkomend systeem vergen zonder grote meerwaarde inzake betrouwbaarheid als dit bij de VREG zou moeten geïmplementeerd worden. Deze top-down controle zou niet in overeenstemming zijn met een goede besteding van de schaarse middelen. Op langere termijn zou dit mogelijk wel op efficiënte wijze kunnen uitgebouwd worden binnen het op het ogenblik in ontwikkeling zijnde Central Market System voor de elektriciteits- en aardgasmarkten.

Net door de klant te betrekken, via de GroenCheck, wordt de controlecirkel op efficiënte wijze gesloten, zij het steekproefsgewijs. Geen enkele leverancier wil de negatieve publiciteit van een groenestroomafnemer die een grijze GroenCheck te zien zou krijgen. De VREG staat garant voor de betrouwbaarheid van het huidige systeem. Het Brussels Gewest kopieerde het concept in een Brusselse online GroenCheck. Ook overheidsinstanties in andere landen kijken geïnteresseerd naar de Vlaamse GroenCheck, omdat ze de betrouwbaarheidscirkel sluit door een antwoord te bieden op de vraag of een leverancier wel voldoende garanties van oorsprong indiende voor elke afnemer met wie hij een groen contract afsloot.

⁷ De enige cijfers waarover de VREG beschikt inzake aantal groene consumenten per leverancier, buiten de groenrapportering, zijn gebaseerd op het aantal huishoudelijke en kleine professionele klanten per product, zoals per kwartaal gerapporteerd door de leveranciers. Deze cijfers kunnen echter enkel naast de groenrapportering gelegd worden voor producten die steeds groen zijn geweest en waar dit niet afhangt van het moment van intekenen door de consument. Alle andere groene contracten blijven voor de VREG onzichtbaar in deze rapportering (i.e. grotere industriële consumenten of huishoudelijke/kleinzakelijke consumenten met een product dat niet steeds groen is geweest).

Op systeemniveau controleert de VREG actief of leveranciers hun groene stroombeloften waarmaken via de indiening van het correcte volume aan GOs. De controlemogelijkheid op niveau van de individuele klant wordt tot nog toe effectief nog weinig benut, verwachting is dat de respons zal verhogen met de GroenCheck 2.0 die meer transparantie zal bieden. We plannen ook meer richtbaarheid te geven aan de vernieuwde GroenCheck, o.a. via een pop-up in de V-test wanneer een consument kiest voor een groen contract (zie nieuwe functionaliteit in de V-test met link naar productpagina op de leverancierswebsite, operationeel sinds februari 2017).

Waar de SERV in een voetnoot stelt dat een klant naar de rechtbank zou moeten stappen bij niet-naleving van de leverancier van het contract, lijkt er een vergissing in het spel. Bij de GroenCheck wordt duidelijk weergegeven welke stappen een klant kan nemen als hij vaststelt dat zijn leverancier niet de beloofde stroomherkomst levert. Hij kan hiervoor eenvoudig, via een klachtenknop op de website, klacht indienen bij de VREG, die de leverancier vervolgens in gebreke zal stellen en een boete kan opleggen.

Unieke eenvoudige factuur (3.3 van het SERV advies; Eni gas & power nv, Essent Belgium, EDF Luminus NV, Electrabel en FEBEG)

De VREG deelt de visie van verschillende stakeholders om naar een transparante en eenvoudige factuur te gaan met zoveel mogelijk analogie in België wat de Europese verplichting inzake disclosure van stroomherkomst betreft. Daarom is er overleg tussen de regulatoren waarin gestreefd wordt naar zoveel mogelijk uniformiteit in de gewesten. Uiteindelijk moet een harmonisatie van disclosure regels en methodieken op Europese schaal het einddoel zijn.

Verbeterd beheer van energiedata (3.4 van het SERV advies)

De VREG is het eens met de SERV over de nood om de data uitwisselingsprocessen voor de groenrapportering mee af te stemmen op de andere ontwikkelingen m.b.t. energiedatabeheer. Geen van de voorstellen uit het Advies Disclosure doet hier afbreuk aan. Er is overleg in opstart tussen de Belgische regulatoren en Atrias m.b.t. de toekomstige rolverdeling in de groenrapportering, en de aanpassingen van de GroenCheck werden afgestemd op de nieuwe certificatedatabank die werd ontwikkeld in kader van het project Uniek Loket.

De vraag van de SERV over de opvolging van de groenestroomproductie in de toekomst, is zeer relevant. M.b.t. de korte termijn wil de VREG hiervoor overleg op starten met VEA. M.b.t. de lange termijn ziet de VREG nut in Full Issuing, nl. een verplichte toekenning van garanties van oorsprong voor alle elektriciteitsproductie.

Disclosure laten evolueren op ritme van de markt, of vice versa? (3.5 van het SERV advies)

De VREG deelt niet de mening van de SERV dat het beter is te wachten op de vraag van de markt naar betere disclosure informatie. Het consumentenwantrouwen waar de SERV in haar advies naar verwijst, is gestoeld op tegenstrijdige signalen in de pers over de betrouwbaarheid van GOs en wijst juist op een vraag vanuit de markt naar duidelijkere, meer gedetailleerde en betrouwbare informatie. De consument heeft immers net nood aan meer transparantie om opnieuw bewuste keuzes te durven maken. Een markt die geen transparante objectieve informatie ter beschikking stelt, kan geen bewuste keuzes faciliteren.

Evenzeer zal verhoogde transparantie over de herkomst van zijn stroom de consument net beter ondersteunen in zijn leverancierskeuze. Eerder dan een overheidsevaluatie (op welke criteria zou

zulke analyse trouwens gestoeld moeten zijn?) over welke stroom het beste is, is het aan de klant om de keuze te maken voor een elektriciteitsleverancier die stroom aanbiedt met de herkomst die de voorkeur van de klant geniet. De invoering van veralgemeend gebruik van GOs in landen als Oostenrijk, Zwitserland en Zweden, heeft aangetoond dat deze stap een duidelijke gedragsverandering teweegbrengt. Het vooraf proberen in te schatten van deze bereidheid tot gedragswijziging als motivatie voor het verbeteren van disclosure informatie werkt niet, omdat de klant zich in dat stadium geen voorstelling kan maken van de impact en de effecten van deze stap.

Intussen staat er in de V-test een directe link naar de Herkomstvergelijker, alsook naar de GroenCheck, gelijkaardig aan de al bestaande link naar de Service Check. Een verdere integratie van de Herkomstvergelijker in de V-test wordt niet wenselijk geacht, omdat de V-test gaat over de belofte voor de toekomst en de Herkomstvergelijker een evaluatie van het verleden toont.

Bijlage 1: Reacties uit de consultatie

In de consultatie werd aangegeven dat alle schriftelijk overgemaakte opmerkingen niet-vertrouwelijk zijn. Deze zijn dan ook integraal overgenomen in deze bijlage. Enkel indien de betrokkene de input heeft aangeduid als vertrouwelijk, is deze anoniem opgenomen.

Anode:

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Algemeen ben ik van mening dat jullie werken met publieke middelen, dus dat steeds de vraag gesteld moet worden of het geheel van de maatschappij voldoende toegevoegde waarde haalt uit jullie investeringen. Indien een fatsoenlijke marketing analyse aantoonde dat een merendeel van de Vlamingen interesse heeft in meer gedetailleerde rapporteringen, dan mogen hiervoor publieke middelen aangewend worden.

Indien echter een groot gedeelte van de bevolking hier geen meerwaarde in ziet, dan is de investering vanuit publieke middelen gezien niet toelaatbaar. We moeten namelijk waakzaam zijn dat jullie een marketing actie aan het financieren zijn van enkele leveranciers die zich richten op een bepaald segment van de markt, tov nuttige info voor het geheel van de maatschappij.

Een gelijkaardige benadering dus als degene die we voor alle subsidies (gebruik van publieke middelen) moeten maken.

Anoniem:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Planlast: er zijn kosten aan dit punt (en andere punten hieronder). En er zijn natuurlijk ook baten. Is er een kosten-baten analyse gemaakt, ook rekening houdend met het verschil van grote en kleine leveranciers ? (voor kleine leveranciers is dit een relatief grote kost).

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

Dit lijkt logisch ?

Planlast – zie hoger

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

Planlast – zie hoger

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

OK

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

Geen opmerking

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Planlast – zie hoger

Punt 7: WKK is geen energiebron

OK

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

(vooral voor producenten ?)

Punt 9: CO2-informatie op GOs

(vooral voor producenten) - nuttig

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

(vooral voor producenten)

Punt 11: Residuele mix

(ik snap het niet helemaal)

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

(vooral voor producenten)

Punt 13: GOs voor groen gas

OPLETTEN - Fysisch groen gas is nog marginaal in Vlaanderen, sommige klanten vragen groen gas voor lagere CO2 rapportering (ook VO!).

Een tussenoplossing om (in afwachting van voldoende fysisch groen gas) kan zijn om groene elek – met een SLECHT – rendement om te zetten in groen gas. Voordeel: vraag en aanbod gaan sneller convergeren, de prijs van GO (elek) gaat eindelijk stijgen. Ik zie geen nadeel.

Ik denk dat het een aanvaardbare tussenstap kan zijn (mits een correct kader, ttz licht penaliserend).

Punt 14: Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Ik begrijp het niet, mits een correcte rapportering is er geen probleem. Er zijn precedentes: ... het gebruik van energetische dragers voor niet energetische verbruik..., ttz het aardgas dat BASF gebruikt voor chemische toepassingen.

Het vermelde probleem met 'onevenwicht' heeft eerder te maken met rapportering dan met lekken.

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs (eerder voor producenten)

Biogas-E vzw:

Punt 9: CO2-informatie op GOs

Voor biogasproductie heeft de gebruikte feedstock en de digestaatafzet een significante impact op de performantie wat betreft CO2 reductie. Hier moet dus in de berekeningen rekening mee gehouden worden, een bedrijfsspecieke benadering met een generieke berekeningsmethode is aangewezen. Zie bvb biogastools IEE-BIOGRACE i.k.v. de RED.

Kan de revisie van het ETS-systeem soelaas brengen? Tot welk niveau moet dit geharmoniseerd worden en kan de markt hierin spelen? Omwille van een verschillende basis kunnen bedrijven voorkeur hebben voor het ene of het andere 'certificaat' zolang de berekeningsbasis legitiem geacht wordt binnen de Europese richtlijn.

Punt 13: GOs voor groen gas

Er moet bij de definitie van groen gas en bijgevolg de technologieën die groen gas kunnen produceren rekening gehouden worden met innovatieve ontwikkelingen die in de toekomst mogelijks ook groen gas kunnen gaan produceren (naast anaerobe vergisting). Daartegenover wordt dus best ook een zekere flexibiliteit opgenomen in de uitwerking van de kaders voor deze technologieën. Vooral gasificatie lijkt zich op de middellange termijn binnen de markt van de groen gas productie te kunnen gaan nestelen.

Enkel investeringssteun, momenteel geen compensatie voor exploitatie in een exploitatiegedreven productiesector. Er zijn hiervoor verschillende mogelijkheden waarin een garantie van oorsprong misschien een belangrijke eerste stap zal zijn, maar ook een type feed-in tariff (zij het dan geen vaste vergoeding, maar een geschaalde vergoeding - om marktverstoring tegen te gaan - voor het injecteren van biomethaan in het aardgasnetwerk).

Andere incentivering voor biomethaan (toegepast als transportbrandstof) kan bestaan uit een accijnsvrijstelling, bijmengverplichting. Meer algemeen kan ook de toepassing van een CO2 certificatiesysteem (zie 9)) een positieve invloed hebben.

ZEKER omwille van financiële redenen, maar OOK door beperkende wetgeving en ontbrekende exploitatiesteun voor groen gas (biomethaan) op zich.

De Europese regels inzake biomassa zijn op sommige vlakken vrij onnavolgbaar. Meer bepaald in de Richtlijn Hernieuwbare Energie zijn er duurzaamheidscriteria vastgelegd voor vloeibare biomassa voor elektriciteit en warmte, en voor vloeibare én gasvormige biobrandstoffen voor transport. Met als gevolg dat biomethaan voor transport wél duurzaamheidscriteria heeft en biomethaan voor elektriciteit en warmte niet.

Op basis van de groepsvrijstellingsverordening van 17/06/2014. (VERORDENING (EU) Nr. 651/2014 VAN DE EUROPESE COMMISSIE) wordt een bijkomende voorwaarde opgelegd voor het gebruik van voedingsgewassen voor biomethaan toegepast voor transport en niet voor elektriciteit of warmte. De definitie van voedingsgewassen sluit uit dat momenteel andere dan intercommunale vergisters gebruik kunnen maken van de call groene warmte voor wat betreft de toepassing van biomethaan (of groen gas) als transportbrandstof - nochtans een belangrijke focus van het beleid inzake doelstellingen voor groene mobiliteit (zie ook de conceptnota 'clean power for transport'). Dit is één van de speerpunten van de Europese Biogas Associatie (EBA). EBA zal hierin een belangrijke partner zijn om de nationale omkadering af te stemmen op het Europese kader dat ze mee zullen vormen.

Met dien verstande dat de dubbeltelling en weglekken van GO uit elektriciteit/groen gas dient vermeden te worden.

COGEN Vlaanderen:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

COGEN Vlaanderen vraagt graag aandacht voor het feit dat er op vandaag geen afstemming is tussen het moment van productie en het moment van afname, zelfs niet bij benadering. Het is voor een standaard-afnemer bijvoorbeeld fysisch onmogelijk om (zonder investeringen in opslag en/of DSM) 100% beleverd te worden door elektriciteit uit Vlaamse PV-installaties, hoewel het volgens de GOs wel mogelijk zou zijn. Op vandaag dienen GO voornamelijk als bewustmakingsinstrument, en bij de kleine percentages die we vandaag zien is bovenstaande geen probleem. Bij een evolutie naar grotere aandelen aan hernieuwbare energie (die is ingezet) is het echter aangewezen dat dit op een correcte manier wordt verwoord, omdat een verkeerd begrip van het energiesysteem tot foutieve beslissingen kan leiden, zowel op micro- als op macroniveau. De link kan hier gelegd worden met de terugdraaiende teller, gezien het mechanisme eigenlijk hetzelfde is. Ook de terugdraaiende teller leidt tot een verkeerd begrip van de werking van het systeem (als zou veel produceren in de zomer en veel verbruiken in de winter 'energieneutraal' zijn en leidt tot misbruiken).

Punt 7: WKK is geen energiebron

Het klopt dat WKK op zich geen energiebron is. Omdat de GOs echter, zoals hierboven vermeld, voornamelijk als bewustmakingsinstrument gehanteerd worden vinden we het belangrijk dat hier aandacht voor WKK - een duurzame technologie die op vandaag eigenlijk onvoldoende gekend is bij het ruime publiek - blijft bestaan. Een gedetailleerdere vermelding van de bronnen op de factuur kan bijgevolg bevorderend werken voor WKK. Indien er op vandaag te weinig gebruik van gemaakt wordt zou dit niet mogen leiden tot het schrappen van de mogelijkheid, maar zou de reflex juist moeten zijn om na te denken over het stimuleren van deze mogelijkheid (dit laatste valt uiteraard niet binnen de scope van deze aanpassingen, en misschien zelfs niet van marktwerking, maar het schrappen van WKK als energiebron uiteraard wel). Daarom vragen we de mogelijkheid te onderzoeken om voor de relevante brandstoffen een categorie te maken "aangewend in een kwalitatieve WKK-installatie". In dat geval wordt er immers wel degelijk een onderscheid gemaakt op niveau van de brandstof, en blijft het mogelijk om de positieve rol van WKK in ons energiesysteem te onderstrepen.

Eandis en Infrac:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

In het advies van de VREG is sprake dat in het besluit moet opgenomen worden dat de netbeheerder ook per product moet gaan opdelen (pagina 6): Hiertoe stelt de VREG volgende wijzigingen voor aan artikel 6.2/3.14. van het Energiebesluit over de Groenrapportering:

- *Toevoeging in §1, eerste lid, dat een leverancier dergelijke lijst van afnemers moet bezorgen aan VREG met een verwijzing naar het afgenomen elektriciteitsproduct per afnemer.*

- *Wijziging van §2, eerste lid: “De netbeheerders en de transmissienetbeheerder melden maandelijks aan de VREG en aan de betrokken leverancier de afnamegegevens van de afnemers, vermeld in paragraaf 1, per product.”*

Het is voor de netbeheerder onmogelijk de opdeling te maken van afgenomen hoeveelheden per product. De netbeheerders beschikken niet over deze informatie. Wij stellen voor om per EAN te rapporteren en per toegangshouder zoals in het huidige proces.

Huidig proces:

- Leverancier rapporteert lijst van “groene (100%)” of “deels groene (< 100%)” toegangspunten aan de netbeheerder
- Netbeheerders vullen de door hen ontvangen informatie aan met verbruiksgegevens: dit is het werkelijke verbruik in de maand M-1 voor RLP-klienten (‘real load profile’), EMV (‘estimated monthly value’) voor maandelijks gemeten klienten, en 1/12de van de EAV (‘estimated annual value’) voor jaarlijks gemeten klienten. De netbeheerders berekenen ook, per leverancier, de totale geleverde elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in hun netbeheerdersgebied voor de te rapporteren maand M-1. Dit wordt berekend als de som van de producten van “de verbruiken en het groenpercentage (100% of <100%), voor elk opgelijst afnamepunt.

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

De VREG adviseert om de uitreiking van GOs automatisch te maken, in een eerste stap voor alle installaties die elektriciteit produceren met hernieuwbare energiebronnen. Dit is ook in lijn met de Best Practice Recommendations van RE-DISS15. In een volgende stap kan ook gekeken worden naar de productie-installaties op basis van niet-hernieuwbare energiebronnen (pagina 16). En onder punt 15 (pagina 18) - Hiertoe moet de toekenning van GOs uitgebreid worden naar elektriciteitsopwekking uit fossiele en nucleaire brandstoffen.

Het is onduidelijk op welke manier de garantie van oorsprong op automatische wijze toegekend gaat worden. In het kader van de toekenning van de GO voor hernieuwbare energie gebeurt dit door middel van de rapportering van de geproduceerde hoeveelheden door de producent of door de netbeheerder (als die beschikt over een bruto productiemeting). Voor niet-hernieuwbare energie zijn er geen productiegegevens beschikbaar bij de netbeheerder.

Algemeen

Beide opmerkingen zijn van operationele aard. Het zou zinvol zijn om in het kader van de nieuw voorgestelde regelgeving te bekijken wat de impact is (onder andere systeemtechnisch) verbonden aan het uitrollen van de voorgestelde wijzigingen.

EDF Luminus NV:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Het bestaande proces van groenrapportering en groencheck maakt het nu reeds mogelijk voor de klienten om na te gaan of de groengarantie door zijn leverancier werd gehonoreerd. Daarmee loopt Vlaanderen reeds voorop in Europa (en gaat zelfs verder dan de verplichtingen die Europa ons oplegt). Toch lijkt ons een verdere uitbreiding van het systeem zoals voorgesteld door de VREG op heden niet opportuun omwille van diverse redenen :

- De herkomstvergelijker die is toegevoegd aan de V-test toont al een meer gedetailleerd profiel van de leveranciers en van zijn product. Leveranciers kunnen zich hierdoor reeds profileren en hun klienten informeren.
- We stellen vast dat er hiervoor weinig vraag bestaat.
- Een leverancier kan in voorkomend geval zelf afspraken maken met zijn klienten die een specifieke herkomst van hun elektriciteit wensen, uiteraard met respect voor het huidige mechanisme en de wettelijke verplichtingen daaraan verbonden. In dit verband is er ook de vaststelling dat leveranciers indertijd belangrijke rapporteringsinspanningen hebben geleverd om aan

de wettelijke verplichtingen te voldoen. Het bijhouden van de nodige gegevens in een omvangrijke database, met een veelheid aan processen (bvb. verhuizingen, contractwijzigingen....) is geen sinecure. De bijkomende wijzigingen kunnen tot kosten bij leveranciers leiden indien de rapportering voor een (beperkt) aantal klanten moet aangepast worden.

- Het feit dat de groencheck bestaat, en klanten kunnen controleren, zet leveranciers nu al aan tot een zorgvuldig omgaan met de contractuele afspraken inzake herkomst van de leveringen. Dat de groencheck na zijn introductie minder gebruikt wordt, doet niets af aan deze vaststelling. Het kan evengoed wijzen op een groeiend vertrouwen in de leveranciers (en het mechanisme).
- Het is weinig aanneembaar dat een verdere detaillering van het mechanisme met (verhandelbare) garanties van oorsprong de negatieve perceptie die nu mogelijk leeft bij een deel van de stakeholders en opiniehouders zal wijzigen.
- Het valt niet te verwachten dat er een significante impact zal zijn voor de groenestroomontwikkeling, gezien het aanbod van GOs binnen de lidstaten groot zal blijven.
- Het huidige mechanisme heeft een aantal beperkingen die met de nieuwe voorstellen niet worden opgelost (en die bij een wijziging aan het mechanisme onderzocht en aangepast moeten worden) :
  - o Er bestaat geen mogelijkheid tot rectificaties. In een complexe markt, met omvangrijke klantenportefeuilles en vele marktprocessen (verhuizingen, contractwijzigingen) is dit een reële tekortkoming van het huidige mechanisme.
  - o De bepaling van de volumes voor jaarlijks gemeten klanten wordt bepaald aan de hand van het geschatte jaarverbruik, en niet de werkelijke afname.

Al deze opmerkingen samen maken het voor ons duidelijk dat er een kostenbatenanalyse van de voorgestelde aanpassingen noodzakelijk is. Meer algemeen kan de vraag gesteld worden of de focus zich niet meer moet richten op energie-efficiëntie en de daaraan gelinkte marktontwikkelingen (zoals DSM bvb).

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

EDF Luminus ondersteunt de voorgestelde wijziging van de deadline voor rapportering van de brandstofmix en de aanpassing van de facturen. Indien de goedkeuring van de mix later komt, moet daar wel in voldoende mate rekening mee worden gehouden.

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

EDF Luminus is uiteraard een voorstander van een verdere vereenvoudiging van de factuur. De vermeldingen van de brandstofmix en de milieugevolgen gebeurt nu reeds door de leveranciers, waarbij vooral de brandstofmix een belangrijke plaats inneemt op de factuur (naast de historische verbruiksgegevens), met het gebruik van taartdiagrammen. Leveranciers voldoen dus reeds in ruime mate aan de verplichtingen. Het opleggen van nieuwe vormvoorschriften houdt het risico in dat de factuur, zoals die door de klant ervaren wordt, nog meer overladen zal lijken (er bestaan reeds meer dan 100 vormvoorschriften), dat de kosten van facturatie verder stijgen (lengte van de factuur, nieuwe implementatiekosten). Elke regeling moet dus weloverwogen en soepel zijn, de commerciële vrijheid van de leverancier respecteren, rekening houden met de kosten, en best ook na afstemming met de andere gewesten genomen worden. Een overleg met de sector is ook aangewezen.

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

Geen opmerkingen

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

Geen opmerkingen

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Hiervoor moet er een kostenbatenanalyse gemaakt worden, in het bijzonder naar de impact op de leveranciers van deze maatregel (gezien de beperkte waarde van de GOs en de bijkomende opvolgingskosten) en wellicht ook op de werkingskosten van de VREG.

Punt 7: WKK is geen energiebron

WKK neemt een belangrijke plaats in in het energielandschap. Daardoor is het verdedigbaar om deze energiebron in de mix te houden.

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

Geen opmerkingen

Punt 9: CO2-informatie op GOs

Het standpunt van EDF Luminus is gelinkt aan de input gegeven op punt 15 (full disclosure). Meer specifiek willen wij er op wijzen dat er nog geen geharmoniseerde regels bestaan inzake CO2-emmissies.

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Hier lijkt ons ook een kostenbatenanalyse noodzakelijk. Wij verwijzen ook naar ons antwoord op vraag 1.

Punt 11: Residuele mix

Geen opmerkingen

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

Ook hier moet er nagedacht worden over de kosten en baten. Dit moet ook breder bekeken worden, i.f.v. bestaande rapporteringsverplichtingen. Zie onze reactie op punt 15 (full disclosure).

Punt 13: GOs voor groen gas

Geen opmerkingen

Punt 14: Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Geen specifieke opmerkingen. Gezien de beperkte waarde van GOs is het weglekken van GOs moeilijk te ondervangen. Zie ook onze reactie op vraag 15.

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Het invoeren van een full disclosure is enkel zinvol indien het gebeurt in een nationale en Europese context. Er moet ook een kostenbatenanalyse komen, liefst ook op Europees niveau. Invoering op Vlaams niveau kan een nadeel zijn voor de eigen energiemarkt.

Ook in deze context is het de vraag of de focus niet op andere aspecten van de energietransitie moeten komen : energie-efficiëntie, DSM, flex,...

Eneco:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Eneco is voorstander van meer transparantie rond de herkomst van elektriciteit (bijv. per product, land van herkomst, energiebron, onderscheid B2C en B2B, etc.) zoals voorgesteld in de consultatie van de VREG. Er dient o.i. wel te worden gewaakt over een evenwicht tussen enerzijds meer gedetailleerde informatie rond herkomst en anderzijds de hiermee gepaard gaande administratieve kosten en lasten voor de VREG en de leveranciers.

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

Eneco gaat akkoord met de in de consultatie vermelde voorstellen i.v.m. deadlines.

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

Eneco gaat uiteraard akkoord met de in de consultatie vermelde voorstellen m.o.o. het in lijn brengen van de Belgische regelgeving rond disclosure met de Europese regelgeving hieromtrent.

Engie Electrabel:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Op dit moment ontvangen wij geen vragen van klanten om specifieke groene producten te kunnen contracteren per type energie en/of plaats van herkomst.

De productopdeling binnen het huidig productaanbod volstaat voor de klanten. Klanten kunnen

hierbij opteren voor een groen of grijs product.

Een verdere detaillering van de groene energie naar type product en plaats van herkomst zal volgens ons enkel voor een zeer kleine nichemarkt bestemd zijn.

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

Geen bezwaar

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

Er zijn heel wat factuurverplichtingen (verspreid over federale en gewestelijke regelgevingen).

Een aanpassing van de fuelmix op factuur dient te kaderen in een totaalproject van een vereenvoudiging van de factuur in haar geheel, gecoördineerd over de verschillende gewesten. In die optiek opteren wij voor het behoud van de huidige teksten.

De uiteindelijke betrachting hierbij moet zijn te streven naar een factuur als one pager (met andere elementen in back up/online te raadplegen).

Enkel de elementen die in strijd zijn met de Europese RL dienen volgens ons te worden geïmplementeerd.

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

Geen bezwaar

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

Geen bezwaar

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Bijzondere aandacht hierbij moet gaan aan de informatie-uitwisseling tussen leverancier en indiener opdat wordt vermeden dat GOs twee keer worden ingediend. De databank moet hier een sluitend systeem voorzien dat geen administratieve overlast voor leveranciers genereert.

Punt 7: WKK is geen energiebron

Wij pleiten voor het behoud van WKK in de brandstofmix.

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

Geen bezwaar

Punt 9: CO2-informatie op GOs

In principe geen bezwaar. Echter stellen wij ons vragen bij de berekeningswijze. Op welke manier zal dit gebeuren? Dit dient in alle geval op objectief te zijn.

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Wij beschouwen dit als een niche markt. De invoering weegt niet op tegen de kosten die nodig zijn voor de creatie ervan (aanpassing wettelijk kader, operationele en administratieve kosten...).

Punt 11: Residuele mix

Het is ons onduidelijk wat de VREG bedoelt met: 'aandeel hernieuwbare energiebronnen in de brandstofmix niet alleen zouden gestaafd worden met GOs maar ook via het aandeel hernieuwbare energiebronnen van de Residuele Mix'.

Hoe zal dit in de praktijk gebeuren? Wat zullen de (berekenings)regels zijn. Leidt dit tot discriminatie tussen leveranciers die geen residuele mix hanteren en zij die er wel een hanteren aangaande indiening GOs? Voorlopig zijn er nog te veel onduidelijkheden. Om deze reden ondersteunen wij dit momenteel niet en prefereren de huidige situatie.

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

Hoe ziet de VREG deze automatische toekenning en welke elementen zijn hiervoor nodig? Wat is de impact ervan op de producenten? Dit zijn enkele zaken die volgens ons bijkomende verduidelijking vragen.

Wij zijn echter geen voorstander voor uitreiking (al dan niet geautomatiseerd) van GOs voor niet hernieuwbare energiebronnen.

Punt 13: GOs voor groen gas

Het lijkt ons vandaag nog te vroeg om hiervoor een systeem op te zetten. Dit dient eerst uitvoerig geëvalueerd te worden op kosten en baten.

Punt 14: Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Geen commentaar

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Om te beantwoorden aan de markt vraag volstaat het systeem van groene vs grijze energie ruimschoots.

Een systeem van full disclosure gaat volgens ons te ver en wij zijn hier dan ook geen voorstander van. Heel wat zaken zijn vandaag onduidelijk of niet toereikend (wetgevend kader, operationele impact etc.). Het opzetten van dergelijk systeem zal hoe dan ook heel wat operationele kosten met zich meebrengen. Hoe en door wie zullen deze kosten gedragen worden en wat is de toegevoegde waarde van heel het systeem?

Het heeft verder geen nut om dit systeem in te voeren in Vlaanderen of België. Dit vereist een Europese aanpak.

Eni gas & power nv:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Geen opmerkingen

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

ENI verwelkomt de voorgestelde aanpassingen om de rapporteringsdeadlines te verlaten.

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

3.1 Vorm van de vermelding op de factuur over 'oorsprong geleverde elektriciteit'

ENI is geen voorstander om deze informatie op de factuur te vermelden. Deze informatie kan zeer nuttig zijn voor de afnemers maar de factuur is niet het juiste kanaal. De energiefactuur moet zich beperken tot hetgeen waarvoor het bestemd is: een afrekening van de verbruikte energie met het daarbij horende betalingsverzoek incl. praktische modaliteiten voor de betaling.

3.2 Vermelding milieugevolgen geleverde elektriciteit

Wederom is ENI ervan overtuigd dat de factuur niet het juiste kanaal is om deze informatie naar de afnemers te communiceren. Wel staan wij open om deze informatie op een toegewezen pagina op de website ter beschikking te stellen.

Ter informatie, wordt dit reeds gedaan voor het Waalse gewest.

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

Geen opmerkingen

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

ENI ondersteunt dit voorstel.

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Geen bezwaren zolang er de toegangshouder de nodige informatie heeft over de hoeveelheid GOs er reeds zijn ingediend en dit tijdig weet zodat er geen onnodige kosten worden gemaakt.

Punt 7: WKK is geen energiebron

Geen opmerkingen

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

Geen opmerkingen

Punt 9: CO2-informatie op GOs

Geen opmerkingen

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Geen opmerkingen

Punt 11: Residuele mix

Geen opmerkingen

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

Geen opmerkingen

Punt 13: GOs voor groen gas

Geen opmerkingen

Punt 14: Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Geen opmerkingen

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

ENI is geen voorstander van een full disclosure zolang dit niet op een Europese schaal wordt ontwikkeld.

Essent Belgium:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Als de VREG van oordeel is dat er hiernaar vraag is, dan hebben we geen probleem met de bijkomende vermelding van het land van herkomst en de gebruikte technologie. Dit wel op voorwaarde dat dit geen bijkomende administratieve lasten veroorzaakt + dat er geen waarde-oordelen gekoppeld worden aan de verschillende technologieën of landen van herkomst.

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

We zijn verheugd om te horen dat de VREG erkent dat de deadline van 1 maart voor het opleveren van het rapport moeilijk haalbaar is gelet op de nood aan gevalideerde allocatiegegevens. We ondersteunen dus het voorstel om de rapporteringsdeadline te verplaatsen naar 31 maart waardoor dit ook gelijkgeschakeld wordt met de rapporteringsdeadline voor de CWaPE.

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

3.1 Vorm van de vermelding op de factuur over 'oorsprong geleverde elektriciteit'

We zijn geen voorstander van een verdere regulering van de vermeldingen op de factuur. De factuur wordt nu al overladen met verplichte vermeldingen waardoor de factuur steeds minder leesbaar is voor de consument. We pleiten ervoor de factuur opnieuw een leesbaar document wordt door bijvoorbeeld te werken met 1 A4 met de meest noodzakelijke gegevens. De overige informatie kan aan de consument verstrekt worden via andere manieren en kan dus ook steeds op vraag van de consument overgemaakt worden.

3.2 Vermelding milieugevolgen geleverde elektriciteit

We vermelden deze referentiebronnen reeds op onze facturen en gedrukt promotiemateriaal. Het lijkt ons nuttig dat er inderdaad duidelijkheid komt over naar welke officiële referentiebronnen er moet verwezen worden. Hierbij moet er wel rekening gehouden worden dat indien er vormvereisten worden vastgelegd dat de administratieve lasten en impact op de leverancier beperkt blijven.

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

Het lijkt ons inderdaad nuttig om dit artikel te corrigeren conform de bepalingen die nu opgenomen zijn in het Energiedecreet.

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

Indien de Zwitserse gvo's voldoen aan de voorwaarden van AIB en de voorwaarden die in Vlaanderen gesteld worden met betrekking tot gvo's, zien we niet meteen in waarom deze gvo's niet toegelaten zouden kunnen worden voor import.

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

De mogelijkheid bieden aan afnemers om dit te doen zorgt extra moeilijkheden en risico's. Zeker gelet op de maandelijkse rapportering die hieraan gekoppeld is, kan dit tot gevolg hebben dat een afnemer voor een bepaalde maand zijn belofte niet nakomt wat meteen tot gevolg heeft dat de betrokken leverancier plots voor een product voor een gedeelte grijs kleurt. Als de leverancier dit wil

vermijden zou hij een maandelijkse opvolging moeten doen wat dus voor een grote bijkomende administratieve last zorgt.

Punt 7: WKK is geen energiebron

Geen opmerkingen

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

Geen opmerkingen

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Dit lijkt ons een systeem dat veel bijkomende lasten creëert met betrekking tot de toekenning en opvolging van deze kwaliteitslabels. Bovendien lijkt de meerwaarde van de koppeling van deze kwaliteitslabels aan de gvo's voor de gemiddelde afnemer zeer beperkt, zeker gelet op het feit dat een gvo's op zich al een certificaat is. We stellen ons dus de vraag of het nuttig is om dit te linken aan het systeem van garanties van oorsprong.

Punt 11: Residuele mix

Geen opmerkingen

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

Dit lijkt ons een zeer goede stap vooruit.

Punt 13: GOs voor groen gas

Op zich zijn we niet tegen gvo's voor groen gas. Voordat men hiertoe overgaat moet er wel zeker en vast verduidelijkt worden wat verstaan wordt onder groen gas, welke uitbreidingen qua informatie de VREG ziet met betrekking tot dit groen gas, ...

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Gelet op het feit dat full disclosure niet op grote schaal verspreid is in Europa lijkt het ons zeer moeilijk om dit in Vlaanderen reeds toe te passen. Dit zou namelijk inhouden dat een leverancier met eigen (klassieke) productie in Vlaanderen hier bevoordeeld wordt. Deze kan namelijk zeer makkelijk zijn eigen productie staven met gvo's, terwijl dit voor "nieuwkomers" of leveranciers zonder eigen productie (in België) zeer moeilijk is.

FEPEG:

Vanuit FEPEG gaan wij niet reageren op de consultatie mbt de disclosure omdat niet al onze leden op eenzelfde lijn zitten over de 15 voorstellen.

Graag geven wij hierbij een algemene opmerking op voorstel 3 van de consultatie. Wij vragen de VREG om te waken over een goed evenwicht tussen enerzijds een nog meer transparante factuur en anderzijds de bijkomende administratieve lasten en inspanningen die het voorstel van de VREG met zich zou meebrengen (zowel voor de sector als voor de VREG). Leveranciers hebben hiervoor reeds uitgebreide inspanningen gedaan. Extra inspanningen dienen steeds in verhouding te staan tot de baten ervan voor de ontwikkeling van groene stroom en de meerwaarde voor de marktwerking. Op vandaag is de factuur overbelast met tal van verplichte vermeldingen (wel meer als dan 100). Zo wordt de brandstofmix afhankelijk van de regio anders weergegeven op de factuur. Teneinde de transparantie te verhogen vraagt FEPEG oog te hebben voor de vereenvoudiging van de factuur om deze meer leesbaar en begrijpbaar te maken voor de klant. De factuur zou zich moeten beperken tot de vraag tot betaling (A4-formaat). Geïnteresseerde klanten kunnen details over de verdere samenstelling van deze factuur dan op aanvraag verkrijgen. Zo wordt vermeden dat klanten ongevraagd overrompeld worden met een enorme hoeveelheid aan informatie. FEPEG is er zich van bewust dat dit een interregionale aanpak vergt.

Infrabel:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

De Groencheck is volledig afgestemd voor huishoudelijke verbruikers. Voor bedrijven die beschikken over honderden aansluitingspunten zou een controle op EAN nr moeten vervangen worden door een controle op naam van de afnemer.

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Infrabel is voorstander van het laten indienen van certificaten van origine door de verbruiker die op deze wijze de elektriciteit aangekocht bij de leverancier kan vergroenen.

In het algemeen stelt Infrabel dat het huidig model voornamelijk gericht is op de residentiële markt zonder rekening te houden met de grootverbruikers. Zo dient rekening te worden gehouden met het feit dat er aansluitingspunten met het (regionaal) transmissienet er meerdere leveranciers op hetzelfde EAN nummer kunnen leveren, de aanwezigheid van lokale productie (waarbij de ARP bevoegd voor productie/injectie een andere ARP kan zijn dan deze voor afname) en met het bestaan van gesloten distributienetten (inclusief het Tractienet Spoor). Deze problematiek is niet enkel belangrijk voor de inlevering van certificaten van origine maar ook voor het uitreiken van certificaten van origine.

Volgens Infrabel dient de leverancier niet de hoogte te worden gesteld indien de verbruiker zelf certificaten van origine indient. De certificaten van origine kunnen immers worden afgetrokken van de hoeveelheid energie die aan de perimeter van de leverancier wordt toegewezen. Op deze wijze kunnen er geen certificaten van origine weglekken. Eigenlijk komt dit er op neer dat er op het betrokken EAN nr een tweede leverancier actief wordt, in dit geval de afnemer zelf.

Een alternatief kan zijn dat voor grootverbruikers de hoeveelheid ingeleverde certificaten van origine niet per leverancier wordt bekeken maar op het niveau van de toegangshouder (conform de groene stroomcertificaten). Dit vereist wel dat de leveranciers nog steeds het door hun voorziene certificaten van origine op basis van het verkochte product moeten leveren.

SERV:

Zie document in Bijlage 1b

Vlaams EnergieAgentschap:

Punt 3.2 Vermelding milieugevolgen geleverde elektriciteit

Sommige leveranciers vermelden al informatiebronnen omtrent CO₂-emissies en radioactief afval op vrijwillige basis, echter zonder hierbij een bepaalde regel te kunnen hanteren. De gebruikte referentiebronnen zijn zeer verschillend en niet noodzakelijk altijd even betrouwbaar. Dit zorgt enkel voor verwarring. De VREG adviseert dat de nodige regels i.v.m. deze verplichting zo snel mogelijk worden vastgelegd, samen met de vorm van de vermeldingen en de referentiebronnen waarnaar moet worden verwezen, zodat voldaan wordt aan deze Europese verplichting en de transparantie in de markt verhoogt.

Het VEA stelt voor deze vermeldingen enkel te voorzien in de procedures en databanken voor de toekenning van certificaten nadat hiervoor uniforme regels zijn vastgelegd en indien de Europese én Vlaamse regelgeving dit verplichten.

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

In de Vlaamse wetgeving staan de verplichte informatievelden op een GO (hernieuwbare energie en KWKK) opgesomd in art. 6.2/3.5. van het Energiebesluit. Hier ontbreken echter volgende Europese opgelegde informatievelden voor KWKK:

- 'Thermisch vermogen van de installatie waar de energie werd geproduceerd';
- 'De hoeveelheid en het gebruik van de samen met de elektriciteit opgewekte warmte';
- 'De besparing op primaire energie berekend overeenkomstig bijlage II op basis van de in bijlage II, onder f), vastgestelde geharmoniseerde rendementsreferentiewaarden';
- 'Het nominale elektrische en thermische rendement van de installatie'.

Deze informatie is in principe beschikbaar, maar dit vraagt aanpassingen aan 1) ExpertBase, 2) Handelsdatabank, 3) de automatische interfaces tussen ExpertBase, Handelsdatabank en de netbeheerders. Er moeten dus eerst middelen en voldoende tijd voorzien worden om dit te kunnen realiseren.

Punt 9: CO2-informatie op GOs

Informatie over CO2 emissies dient bijgevolg nog toegevoegd te worden aan de specificaties die bij elke GO dienen geregistreerd te worden in de centrale databank (in art. 6.2/3.5. van het Energiebesluit).

In de HubCom specificaties van AIB9 zijn de informatievelden 'CO2 Emission Produced' en 'Absolute CO2 Emission Saved' al verplicht voor WKK GOs en optioneel voor GOs uit hernieuwbare energie.

Echter op Vlaamse GOs zijn deze informatievelden nog niet voorzien.

Als de VREG ons de referentieberekeningen kan overmaken per technologie vb. dan kan het VEA dit wel meenemen met bovenstaande noodzakelijke databankaanpassingen.

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Idem.

Voor de implementatie van duurzaamheidscriteria zullen we naar andere schema's moeten kunnen verwijzen voor de energieproductie voor een bepaalde installatie in een bepaalde maand... dit zou dan meegenomen kunnen worden bij de invoering van certificatiesystemen in de regelgeving.

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

De voorgestelde wijziging is voor het VEA niet duidelijk.

Punt 13: GOs voor groen gas

De VREG adviseert in deze dat het nodige wetgevend kader gecreëerd wordt voor aanmaak, uitreiking en gebruik van 'groen gas' GOs, in analogie met de al bestaande GO systemen voor elektriciteit.

Er zijn al principebeslissingen voor biogasinstallaties die hun biomethaan over het distributienet betrekken... dit zou echter een heel nieuw certificatiesysteem zijn, je zou hetzelfde kunnen zeggen voor warmtenetten en groene warmte....

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Hiertoe moet de toekenning van GOs uitgebreid worden naar elektriciteitsopwekking uit fossiele en nucleaire brandstoffen.

Full disclosure gaat enerzijds om de verplichting om GOs uit te reiken voor alle elektriciteitsproductie, en anderzijds de verplichting om alle elektriciteitsleveringen te staven met GOs.

Dit aandachtspunt valt niet binnen de Vlaamse bevoegdheden (voor wat betreft fossiele en nucleaire energiebronnen).

Wase Wind:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Akkoord

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

Akkoord

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

3.1 Vorm van de vermelding op de factuur over 'oorsprong geleverde elektriciteit'

Dit lijkt ons minder prioritair. Daarenboven moet over een uniform systeem heel grondig worden nagedacht. Er zijn immers grote verschillen tussen de leveranciers of producten. Wase Wind is het voorbeeld van een uitzonderlijke eenvoud. We leveren 100% Belgische windstroom. Het zou net tot meer onduidelijkheid leiden als het verplicht wordt om ook alle andere bronnen pro forma te moeten vermelden.

3.2 Vermelding milieugevolgen geleverde elektriciteit

Aan een Europese norm moet voldaan worden.

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

Akkoord

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

Akkoord

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Akkoord

Punt 7: WKK is geen energiebron

Akkoord

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

Akkoord

Punt 9: CO2-informatie op GOs

Dit kan nuttig zijn, maar we stellen wel voor om een kosten/baten afweging te maken. We gaan er immers van uit dat consumenten (gezinnen/bedrijven) die actief bezig zijn met hun CO2-voetafdruk zullen kiezen voor groenestroom. Dus, dit is voor ons niet prioritair

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Bij uitvoering van punt 1 lijkt dit een overbodige stap. Dit is dus voor ons geen prioriteit en de kosten/baten moeten zorgvuldig afgewogen worden.

Punt 11: Residuele mix

Akkoord, bij uitvoering van advies 15

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

Akkoord

Punt 13: GOs voor groen gas

Akkoord

Punt 14: Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Akkoord

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Dit lijkt ons essentieel, dus heeft de hoogste prioriteit.

Zero Emission Solutions:

Punt 1: Wijzigingen groenrapportering en groencheck

Akkoord

Punt 2: Deadline brandstofmix rapportering en vermelding op de facturen

Akkoord, lijkt me beter werkbaar. Ook goed dat er uniformiteit zou zijn tussen alle Belgische regulatoren

Punt 3: Vorm en referentiebronnen voor informatieverlening over de oorsprong en milieugevolgen van de geleverde elektriciteit

Niet akkoord, want dit betekent dat een consument dus slechts 50 % van de tijd weet wat de oorsprong van de geleverde stroom is : vanaf 01/07 van een kalenderjaar tot 31/12 van datzelfde jaar. Ik zou daarom voorstellen dat elk half jaar de residuele mix wordt berekend/bepaald, zodat zij die elek op een beurs kopen die informatie op hun facturen sneller kunnen updaten.

3.1 Vorm van de vermelding op de factuur over 'oorsprong geleverde elektriciteit'

OK, goed dat daar uniformiteit in komt. Belangrijk dat er heldere en uniforme begrippen worden gebruikt. Niet elke consument begrijpt termen/afkortingen als "WKK". Voor WKK moet trouwens zeker onderscheid worden gemaakt tussen biogas- en aardgas-WKK

3.2 Vermelding milieugevolgen geleverde elektriciteit

Absoluut voorstander van die vermelding en dus onmiddellijke toepassing van Europese regels ter zake.

Punt 4: Correctie art. 6.3.2. van het Energiebesluit: Splitsing tussen steuncertificaten en GOs

OK

Punt 5: Zwitserse GOs toelaten voor import

Akkoord. Temeer de GOs binnen de AIB erkend zijn en er bovendien een fysieke connectie is tussen het Zwitserse en overige Europese net. Om die reden ben ik het trouwens niet eens met het feit dat IJslandse GOs worden aanvaard, maar dat is een ander debat.

Punt 6: Indiening GOs door niet-leveranciers

Ik was hier vragende partij. Dus zeker akkoord met dit voorstel van benadering. Wel ook de mogelijkheid voorzien dat accounthouders dit voor derden kunnen doen (niet elke afnemer heeft een account). Ik blijf herhalen dat in de certificatenaccount een functionaliteit moet worden voorzien waarop degene die indient voor een derde, een mededeling zou moeten kunnen geven als bvb : "indiening GOs NIKE, verbruik 09/15"

Punt 7: WKK is geen energiebron

De stelling klopt, maar dit betekent wel dat de vraag naar WKK-GOs, zo die er al zou bestaan, nog zou dalen...

Punt 8: Informatievelden op KWKK GOs

Akkoord, maar bij uitbreiding zou dan eigenlijk de energie-efficiëntie van alle technologieën moeten worden vermeld. Zo heb je biomassa die wordt verbrandt met een efficiëntie lager dan 30 %. Dat vind ik toch veel minder groen dan biomassaverbranding met een rendement > 80 %

Punt 9: CO2-informatie op GOs

De vraag is hoe : gaat men weergeven hoeveel CO2 werd vermeden door de GO ? Zo ja, dat wordt in de praktijk onmogelijk omdat er niet eens op Vlaams niveau een algemeen geldende standaard is, laat staan in België. Gaat men in de CO2 ook de life cycle meerekenen ? Dat is technisch quasi onmogelijk...

Punt 10: Kwaliteitslabels – Independent Criteria Schemes

Akkoord, interessante maar m.i. niet absoluut noodzakelijke, aanvulling

Punt 11: Residuele mix

OK, maar voorstel om dit halfjaarlijks te doen (zie hoger)

Punt 12: Automatische uitreiking GOs

Akkoord en logisch

Punt 13: GOs voor groen gas

Doodjammer dat de titel van deze vraag/invulveld fout is want zo gaat de aandacht voor Groen gas misschien weer verloren. Ik vind de erkenning en toelating tot verhandeling en indiening van groen gas GvO's absoluut prioritair.

Punt 14: Verbieden gebruik van elektriciteit GOs voor andere doeleinden dan staving herkomst elektriciteit

Ik ben het hier grondig mee oneens, zolang er geen groen gas GOs zijn. Momenteel is het herrekenen naar GOs elek het enige alternatief voor Vlaamse afnemers die toch hun gasverbruik willen vergroenen. Ik zie niet in wat daar mis mee is. Het zogezegd 'onterecht' wegnemen van groene elek GOs, helpt onrechtstreeks ook om de prijs voor die GOs te doen stijgen, aangezien de vraag dan toeneemt.

Punt 15: Full disclosure op basis van GOs

Absoluut voorstander van full disclosure maar absoluut oneens met het achterpoortje om leveranciers het recht te geven te kiezen voor de residuele mix. Een consument heeft het recht om te weten wat hij koopt, ik zie niet in waarom de herkomst van zijn stroom moet gemaskeerd worden.

Bijlage 1b: Antwoorden van de SERV op consultatie Advies Disclosure